

University of
Sistan and Baluchestan

Association of Geography
and Planning
of Border Areas of Iran

Analyzing The Level of Recreational Places Attachment by Explaining The Place Meanings (Case Study: Zayandehrood Village)

Narges Dehghan¹✉

1. Assistant Professor, Department of Architecture, Advancement in Architecture and Urban Planning Research Center, Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran.

✉ E-mail: dehghan@par.iaun.ac.ir

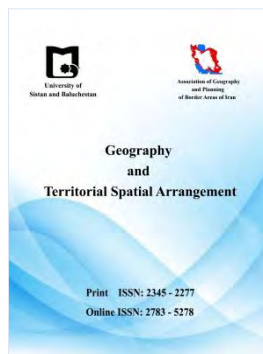

How to Cite: Dehghan, N. (2022). Analyzing The Level of Recreational Places Attachment by Explaining The Place Meanings (Case Study: Zayandehrood Village). *Geography and Territorial Spatial Arrangement*, 12 (43), 91-98.

DOI: <http://dx.doi.org/10.22111/GAIJ.2022.41393.2990>

Article type:
Research Article

Received:
23/01/2022
Received in revised form:
27/02/2022
Accepted:
09/04/2022
Publisher online:
22/06/2022

ABSTRACT

The meaning that people assign to a location has a significant impact on how strong a feeling of place attachment is and how strong it is. Researchers in this discipline, on the other hand, have rarely looked at the relationship between a place's meaning and belonging to it. Due to the scale of the area and strategic plans, this issue is especially relevant in natural and recreational areas. As a result, the purpose of this essay is to look at how people engage in natural settings and the intensity of that connection via the sense of place attachment. As a case study, Zayandehrood village in Isfahan province was chosen as a recreational-residential location that benefits from natural resources. The mixed-method research approach used in this work was initially used to identify the meanings that tourists ascribe to the recreational village of Zayandehrood through an interview. The questionnaire was designed using the meanings collected in the preceding step, and these meanings were organized into four key attachment variables. The goal of this survey was to look into what tourists thought and felt about the sample with various attachments. The findings of this study reveal that a location's high level of meaning both builds and intensifies place attachment. The most excellent scores were for beauty and unique natural resources, respectively. Social bonding and place identity got the greatest and lowest scores, respectively, among the efficient variables in creating this sense among the survey participants. Finally, it is noted that providing recreational facilities in these locations enhances social interactions and, as a result, increases user attachment to the place.

Keywords:
the sense of place attachment,
place meaning, social bonding,
beauty, natural resources,
Zayandehrood recreational
village, Isfahan.

© the Author(s).

Publisher: University of Sistan and Baluchestan

Extended Abstract

Introduction

Humans have had a genuine relationship with nature for the food production and survival throughout history; however, modern humans interpret the relationship with nature as exploitation or meaningful contact with nature. Interacting with nature offers numerous benefits for humans, according to studies; these benefits influence physical health, emotional health, cognitive capacity, and social cohesiveness (Keniger et al., 2013). In the summer, the Zayandehrood tourist village in Chadegan, Isfahan province, attracts 14 thousand visitors daily and about 800 thousand tourists annually, with sports, recreational, environmental, and welfare services. In addition, Isfahan's hot and dry environment, is considered one of the locations with natural and tourist attractions (Zayandehrood Civil Organization, 1400). Studying the meanings that users associate to the place, which is explored under the subject of a sense of place attachment and related ideas, is one way to attain the attitude of recreational visitors towards natural and recreational surroundings. (For example, a connection with a place and the meaning categories associated with that place) (Manzo, 2003: 53). On the other hand, sense of place attachment is an essential notion in increasing the quality of the environment and a key aspect in developing users' and the environment's communication basis (Behzadpour, 2018).

Some studies have looked at the existence of a sense of place attachment and how to assess it in various ways. Previous studies have often used two categories of perception to investigate the meaning of place and attachment to it. Interpretive approaches are frequently used to determine the meaning of a place. Although, descriptive methods explain the sense of the place attachment to quantitative strategies and the intensity of this impression. In these studies (G. Kyle et al., 2004: 443; Williams, 1992: 30), the scale of place attachment frequently focuses on unique places and elements that provide an abstract insight into the meanings connected with that place. Inadvertently, this contrast creates a gap in our comprehension of the literature in place (Farnum et al., 2005: 30). Despite the fact that there have been periods of research and definition of tourism literature, there is still a lack of research on how people relate to the place via the lens of place meaning. "Every interaction with the context creates meaningful forms at that stage, making that place a known place," Milligan, for example, proposed but did not test a hypothesis based on the framework of social structure: "Every interaction with the context creates meaningful forms at that stage, making that place a known place." Place becomes a space for a sense of attachment when contact entails a higher degree of meaning, whether that meaning is perceived at the time or not" (Milligan, 1998: 28), which Milligan's remark in this article also acts as a hypothesis. Furthermore, Stedman's hypothesis (Stedman, 2003: 823) showed that the meaning people give to a context influences their commitment to that context. He discovered that the physical qualities of the environment and the intensity of the users' sense of place attachment are mediated by place meaning. As a result, the objective of this essay is to look into how place meaning influences recreational tourist attachment in natural settings. A mixed-method approach is being studied to overcome the constraints of monocultural viewpoints to achieve the goal of this paper. The meanings ascribed by individuals to their favorite places in Zayandehrood recreational village were first defined. Then the meanings attributed to the place were used to create a questionnaire that reflects the tourists' ideas and feelings about the ecosystem. The fundamental question addressed in this research by investigating the natural environment (Zayandehrood recreational village) is: What is the relationship between place meaning and sense of place attachment in natural environments, and what is its level?

Study Area

Chadegan town is around 115 kilometers west of Isfahan. The city lies within 50 degrees and 13 minutes to 50 degrees and 51 minutes east longitude and 32 degrees and 32 minutes to 32 degrees and 58 minutes north latitude coordinate range. The city, which has an area of around 1200 square kilometers, is bordered on the north and east by Tiran and Karvan, the northwest by Fereidan, the west by Fereidoonshahr, and on the south by Chaharmahal-Bakhtiari province. The entire region is made up of green heights covered with plants and woods with high barriers, providing a diverse range of recreational places. The river's geographical location has been called a natural attraction. It has become a place of relaxation for many people due to its proximity to the city of Isfahan. The region also can become one of the country's key tourist attractions in the future due to the diversity of the river's topographic face and the presence of numerous recreational capabilities in the surrounding areas. One of the main reasons for choosing this location for this article is to be aware of the recreational goals of its visitors (such as residents and domestic and foreign tourists), as well as the fact that many people in this village engage in recreational activities in addition to enjoying the scenery. The selection

of this case was influenced by the natural and untouched nature of most areas of the village (Zayandehrud village reports, 2016).

Material and Methods

The current study used a descriptive-analytical approach. The first qualitative data in this article was gathered through interviews. The data from the first stage in the four critical dimensions of place attachment were then used to form the questionnaire questions in the second stage. The data were collected quantitatively and analyzed using statistical tests.

Result and Discussion

The goal of this research is to find out how tourists connect with recreational areas while also determining the place meaning dimension in the formation of this location. The findings of the analysis of variance between place meaning and the degree of respondents' attachment to the village revealed that all eight meanings ascribed to the case sample by recreational tourists provided a foundation for their place attachment (especially for people with a high or medium level of attachment) (Milligan, 1998: 28). Milligan's claim is supported by his study, which indicates that when meaning is repeated through interactions, users develop a sense of place attachment. In this article, the meaning level corresponds to the level of users' place attachment, proving Milligan's claim. The significance of place meaning with natural vision and perspective in separating three groups with varying levels of attachment from the control group was highly important in this study. Landscapes, on the other hand, have the most vital link to a sense of place. As a result, this meaning exists for recreational places for responders who have a sense of place, regardless of their level of attachment. The significance of meaning about social interaction and escape from urban life is highlighted in the article's meaning dimension (Stedman, 2003: 822), which points to the importance of meaning to social interaction and escape from urban life, though Stedman refers to freedom from everyday life rather than urban life, which could be the reason for users' preference for more nature in Australian cities over Iran's primarily hot and dry climate. Stedman also claims that place meanings operate as mediators between the physical aspects of the setting and the intensity of attachment to it. The reasons for this study up closer Stedman's argument that physical landscape qualities, in the form of unique natural resources, have the most outstanding meaningful score among users of various levels of place attachment. The meaning of beauty is more prevalent among respondents who do not have a sense of place attachment, according to the findings of this paper. This result appears to be incongruent. Furthermore, the subject's history (Wynveen et al., 2012) revealed that beauty is a meaning that many ascribe to a place, even if they have a low level of attachment to that location. The findings in this study also demonstrate that among the groups "without place attachment," the meaning of beauty is more relevant than other meanings. As previously said, Tuan and Altman (Altman & Low, 1992; Tuan, 1977) point out that in places where people interact, part of the place meanings are communicated as symbols through shared experience and connection. In this study, some people is interested in village places and consider them to have an identity even if they have a low sense of place attachment, demonstrating that place identity has different meanings at different levels of place attachment because these places are known as symbols among users as a result of social interactions.

Conclusion

This should be highlighted, based on the findings of the study and in response to the study's central question, that there is a real and matching relationship between the intensity of meaning and the sense of place attachment. Furthermore, the meaning levels with the highest user scores benefited from a stronger sense of place attachment. In other words, the first hypothesis of the article can be confirmed by stating that as the intensity of meaning level increases, so does the intensity of attachment to that place. In addition, the article's second hypothesis indicates that "place meaning validates the mediation between physical qualities and the level of sense of place attachment." One of the characteristics that has a high degree of meaning among users in this example is beauty, which is practically the same across users with a high level of attachment, average, and without a sense of place attachment, which is why users even places that do not attach to it are regarded beautiful. Following beauty, users with various levels of sense of place gave the highest score to unique landscapes and natural resources. The lowest level of meaning among the meaning factors is connection with the natural environment; however, the pleasure, tranquility, and freedom from urban life among users with high and low levels of attachment to even lower than the meaning level of connection with the natural environment in these groups. This is because people with a high level of attachment to places in the village often achieved meanings beyond tranquility and pleasure, and spent most of their time in the village participating in

recreational activities with the assistance of facilities. The Social connection was the most influential component in building a sense of place attachment among recreational visitors among the four aspects of sense of place, whereas place identity was the least influential factor. The findings of this work lead to future research, particularly for high-income visitors who value engaging in a variety of pleasant recreational activities in natural settings over those not part of the case study. As a result, increasing people's interaction with the field by facilitating properties for preferred leisure activities is conceivable. Enhancing people's feeling of place attachment strengthens their partnership with the village environment. In addition, natural landscapes and their preservation can be improved, or numerous tourist-friendly leisure activities (such as kayaking, boating, and so on) might be considered. Thus, people who enjoy these activities increase their level of participation in behavioral settings, which in turn increases their place attachment.

Key words: the sense of place attachment, place meaning, social bonding, beauty, natural resources, Zayandehrood recreational village, Isfahan

References (Persian)

Tourism reports of Zayandehrood cultural-recreational village, (2016). Affiliated with Zayandehrood Company.

References (English)

Alalhesabi, M., Rezazadeh, R., & Charbgoon, N. (2017). Presenting a Conceptual Model for Place Meaning and Continuity Indexes (Interpretative Phenomenological Analysis of Lived Experiences). *Bagh-e Nazar*, 52(14), 30-19.

<https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1304122>.

Ananahad, M., Golamalizade, H., & Asadi Malek-Jahan, F. (2019). Measure the sense of belonging to the place and protect the identity of residential units in the urban area. Case study: Old Quarter of Saghryasazan Rasht. *Journal of Urban Ecology Researches*, 10(19), 88-73.

<https://doi.org/10.30473/grup.2019.5645>

Behzadpour, M. (2018). Investigating the Sense of Belonging in Residential Complexes and the Role of Nature on it (A Case Studies: Residential Complexes of Ekbatan, Pardisan, Zeytun and Mehregan), *Journal of Research and Urban Planning*, 9(34), 183-200.

http://jupm.miau.ac.ir/article_3137_69336b491fc16b9d835d87075ea722ce.pdf

Birnbaum, L., Wilhelm, C., Chilla, T., & Kröner, S. (2021). Place attachment and digitalisation in rural regions, *Journal of Rural Studies*, 2(87), 189-198.

<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2021.09.015>

Choi, B., Park, J.-a., & Lee, H.-J. (2016). The Development of a Measurement Method for Place Attachment and its Verification with a Housing Satisfaction Measure: A Survey of University Students About Their Homes, *Journal of Asian Architecture and Building Engineering*, 15(2), 193-200.

<https://doi.org/10.3130/jaabe.15.193>

Daneshpour, A., & saffar sabzevar, f. (2018). An analysis of the physical factors influencing the place attachment in the old center of Sabzevar, *Journal of Urban Research and Planning*, 9(33), 125-136.

http://jupm.miau.ac.ir/article_2897_363b8f455af68550cc9c2cbdbddab87f.pdf

Daneshpour, S. A., Sepehri Moqaddam, M., & Charkhchian, M. (2009). Explanation to "Place Attachment" And investigation of its effective factors, *Honar-Ha-Ye-Ziba: Memory Va ShahrSazi*, 1(38), 37-48.

https://jfaup.ut.ac.ir/article_22248_a183b607f0a97f933e50b7b7ed43b25b.pdf

Farnum, J., Hall, T., & Kruger, L. E., (2005). Sense of place in natural resource recreation and tourism: An evaluation and assessment of research findings: Recreation & tourism initiative. U.S. Dept. of Agriculture Forest Service Pacific Northwest Research Station.

http://www.fs.fed.us/pnw/pubs/pnw_gtr660.pdf

- Gunderson, K., Watson, A. (2007). Understanding place meanings on the Bitterroot national forest, Montana, *Society and Natural Resources* 20(8), 705–721.
<https://www.fs.usda.gov/treearch/pubs/61165>
- Gustafson, P. (2001). Roots and Routes: Exploring the Relationship between Place Attachment and Mobility, *Environment and Behavior*, 33(5), 667-686.
<https://doi.org/10.1177/00139160121973188>
- Hammit, W. E., Backlund, E. A., & Bixler, R. D. (2006). Place bonding for recreating places: Conceptual and empirical development, *Leisure Studies*, 25, 17–41.
https://www.researchgate.net/publication/237957956_Place_Bonding_for_Recreation_Places_Conceptual_and_Empirical_Development
- Hutson, G. (2011). Remembering the Roots of Place Meanings for Place-Based Outdoor Education. *Pathways, The Ontario Journal of Outdoor Education*, 23, 19-25.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ966890.pdf>
- Iverson Nassauer, J. (1995). Culture and changing landscape structure, *Landscape ecology*, 10(4), 229-237.
<https://doi.org/10.1007/BF00129257>
- Karami, I., Basiri, M., & Zeynali Azim, A. (2021). Analysis of place attachment and related variables in third urban locations (Case study: Elgoli Park of Tabriz), *Geographical Urban Planning Research (GUPR)*, 9(3), 735-759.
<https://doi.org/10.22059/jurbangeo.2021.318070.1450>
- Kastenholz, E., Marques, C. P., & Carneiro, M. J. (2020). Place attachment through sensory-rich, emotion-generating place experiences in rural tourism, *Journal of Destination Marketing & Management*, 3(17), 100455.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jdmm.2020.100455>
- Keniger, L. E., Gaston, K. J., Irvine, K. N., & Fuller, R. A. (2013). What are the benefits of interacting with nature?, *International journal of environmental research and public health*, 10(3), 913-935.
<https://doi.org/10.3390/ijerph10030913>
- Kharabati, S., & Yazdanfar, S. A. (2016). Factors influencing the place attachment in student dormitories (Case study: Semnan University dormitory), *Journal of Iranian Architecture & Urbanism (JIAU)*, 7(2), 139-148.
<https://doi.org/10.30475/isau.2017.62036>
- Kyle, G., Mowen, A., & Tarrant, M. (2004). Linking Place Preferences With Place Meaning: An Examination of the Relationship Between Place Motivation and Place Attachment, *Journal of Environmental Psychology*, 5(24), 439-454.
<https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2004.11.001>
- Kyle, G. T., Chick, G. (2007). The social construction of a sense of place, *Leisure Sciences* 29(3), 209–225.
<https://doi.org/10.1080/01490400701257922>
- Kyle, G. T., Mowen, A. J., & Tarrant, M. (2004). Linking place preferences with place meaning: An examination of the relationship between place motivation and place attachment, *Journal of Environmental Psychology*, 24(4), 439-454.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2004.11.001>
- Liu, Q., Wu, Y., Xiao, Y., Fu, W., Zhuo, Z., van den Bosch, C. C. K., Huang, Q., & Lan, S. (2020). More meaningful, more restorative? Linking local landscape characteristics and place attachment to restorative perceptions of urban park visitors, *Landscape and Urban Planning*, 5(197), 103763.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2020.103763>

Low, S.M., Altman, I. (1992). Place Attachment. In: Altman, I., Low, S.M. (eds) Place Attachment. Human Behavior and Environment. Springer. vol 12., Boston, MA.

https://doi.org/10.1007/978-1-4684-8753-4_1

Mahmoudi, S., Yasouri, M., & Emami, S. F. (2018). A Spatial- Location Analysis of the Factors Affecting Place Attachment (Case Study: Kurdish Villages, Rahmatabad and Blokat Districts, Rudbar County), Journal of Rural Research and Planning, 26(7), 61-82.

<https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1396283>

Manzo, L. (2003). Beyond House and Haven: Toward a Revisioning of Emotional Relationships with Places, Journal of Environmental Psychology, 4(23), 47-61.

[https://doi.org/10.1016/S0272-4944\(02\)00074-9](https://doi.org/10.1016/S0272-4944(02)00074-9).

Manzo, L. C. (2005). For better or worse: Exploring multiple dimensions of place meaning, Journal of Environmental Psychology, 25(1), 67-86.

<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2005.01.002>

Masoomi, M., & mirkhatib, a. (2017). The Impact Of Open Spaces Designing To Create place Attachment In Residential Complexes (Case study: sheshsad dastgah residential complexes in mashhad city) [Descriptive & Survey], Geographical Researches, 32(3), 52-73.

<https://doi.org/10.29252/geores.32.3.52>

Milligan, M. J. (1998). Interactional past and potential: The social construction of place attachment, Symbolic Interactionism, 5(21), 1-33.

<https://doi.org/10.1525/si.1998.21.1.1>

Nasar, J. L. (2000). The evaluative image of places. In Person-environment psychology: New directions and perspectives, 2nd ed. (pp. 117-168). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

<https://doi.org/10.1080/01944369008975742>

Peng, J., Strijker, D., & Wu, Q. (2020). Place Identity: How Far Have We Come in Exploring Its Meanings? Frontiers in psychology, 11, 1-19.

<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00294>

Proshansky, H. (1978). The self and the city, Environment and Behavior, 10(5), 147-169.

<https://doi.org/10.1177%2F0013916578102002>

Rahimi, R., Ansari, M., Bemanian, M. R., & Mahdavinejad, M. (2020). Evaluation of the Effect of Physical Components on Place Attachment in Communal Spaces of Selected Residential Complexes in Tehran, Baghe Nazar, 83(17), 17-34.

<https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1607322>

Rajala, K., Sorice, M. G., & Thomas, V. A. (2020). The meaning(s) of place: Identifying the structure of sense of place across a social-ecological landscape, People and Nature, 2(3), 718-733.

<https://doi.org/https://doi.org/10.1002/pan3.10112>

Raymond, C. M., Kyttä, M., & Stedman, R. (2017). Sense of Place, Fast and Slow: The Potential Contributions of Affordance Theory to Sense of Place [Conceptual Analysis], Frontiers in psychology, 8.

<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.01674>

Sattarzadeh, D. (2018). The Effect of Designing Urban Public Spaces on Place Attachment (Case study: Tabriz, Iran), Space Ontology International Journal, 7(4), 53-64.

http://soij.qiau.ac.ir/article_545287_cce6058af813ca53c677135405544869.pdf

- Scannell, L., & Gifford, R. (2010). Defining place attachment: A tripartite organizing framework *Journal of Environmental Psychology*, 30(1), 1-10.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2009.09.006>
- Scott, M. M. (2005). A Powerful Theory and a Paradox: Ecological Psychologists After Barker, *Environment and Behavior*, 37(3), 295-329.
<https://doi.org/10.1177/0013916504270696>
- Shiva, Y., & Farah Habib (2019). Developing P.P.P Model of Place Attachment for Evaluating Residential Environment (Cases Study :Open Space of Iranzamin and Ekbatan Apartment Buildings), *International Journal of Architecture and Urban Development*, 9, 17-24 ..
https://ijaud.srbiau.ac.ir/article_14009.html
- Stedman, R. C. (2002). Toward a social psychology of place - predicting behavior from place-based cognitions, attitude, and identity, *Environment and Behavior*, 34(5), 561–581.
<https://doi.org/10.1177%2F0013916502034005001>
- Stedman, R. C. (2003). Sense of place and forest science: Toward a program of quantitative research, *Forest Science*, 8(49), 822–829.
https://tot.unm.edu/assets/docs/stedman2003_sop_forsci.pdf
- Stokols, D., & Shumaker, S.A. (1981). People in places: A transactional view of settings. In Harvey, J.H. (Ed.). *Cognition social behaviour and the environment*. Lawrence Erlbaum Assoc. Hillsdale, NJ.
https://books.google.nl/books?hl=en&lr=&id=kAEqlbTaFDkC&oi=fnd&pg=PA91&ots=1C2zmzIQ27&sig=QeUPTI6bV3Wpos4ZQT-qzEWxyc&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- Stokowski, P. A. (2002). Languages of place and discourses of power: Constructing new sense of place, *Journal of Leisure Research*, 5(34), 368–382.
<https://doi.org/10.1080/00222216.2002.11949977>
- Tribot, A.-S., Deter, J., & Mouquet, N. (2018). Integrating the aesthetic value of landscapes and biological diversity. *Proceedings of the Royal Society B: Biological Sciences* ,
- Tuan, Y.-f., (1997). *Space and place : the perspective of experience*. University of Minnesota Press.
<https://search.library.wisc.edu/catalog/999493802702121>
- Tuan, Y.-f., (2005). *Space and place: The perspective of experience / Yi-Fu Tuan*. University of Minnesota Press .
https://www.google.com/books/edition/Space_and_Place/MolJngEACAAJ?hl=en
- Twigger-Ross, C. L., & Uzzell, D. L. (1996). PLACE AND IDENTITY PROCESSES, *Journal of Environmental Psychology*, 16(3), 205-220.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1006/jevp.1996.0017>
- Vada, S., Prentice, C., & Hsiao, A. (2019). The influence of tourism experience and well-being on place attachment, *Journal of Retailing and Consumer Services*, 6(47), 330-322.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jretconser.2018.12.007>
- Verbrugge, L., & van den Born, R. (2018). The role of place attachment in public perceptions of a re-landscaping intervention in the river Waal (The Netherlands), *Landscape and Urban Planning*, 177(3), 250-241.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2018.05.011>
- Williams, D. R., Patterson, M. E., Roggenbuck, J. W., Watson, A. E. (1992). Beyond the commodity metaphor: Examining emotional and symbolic attachment to place, *Leisure Sciences*, 14(1), 29–46.

<https://psycnet.apa.org/doi/10.1080/01490409209513155>

Wynveen, C. J., Kyle, G. T., & Sutton, S. G. (2012). Natural area visitors' place meaning and place attachment ascribed to a marine setting, *Journal of Environmental Psychology*, 32(4), 296-287.

<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2012.05.001>

Wynveen, C. J., Kyle, G. T., Sutton, S. G. (2010). Place meanings ascribe to marine settings: The case of the Great Barrier Reef Marine Park, *Leisure Sciences*, 32(5), 270–287.

<https://doi.org/10.1080/01490401003712705>

Xu, Y., Wu, D., & Chen, N. (2022). Here I belong!: Understanding immigrant descendants' place attachment and its impact on their community citizenship behaviors in China, *Journal of Environmental Psychology*, 79(6), 101743.

<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2021.101743>

تحلیل سطح حس تعلق به مکان‌های تفریحی به واسطه تبیین معنای مکان (نمونه موردی: دهکده تفریحی زاینده‌رود)

نرگس دهقان^۱

مقاله پژوهشی

چکیده

معنایی که کاربران به مکان نسبت می‌دهند، در شکل‌گیری حس تعلق به مکان و سطح این حس تأثیرگذار است؛ با وجود این، پژوهشگران این حوزه به ندرت ارتباط میان معنای مکان و تعلق به آن را بررسی کرده‌اند. این مسئله در مناطق طبیعی و تفریحی با توجه به وسعت منطقه و طرح‌های راهبردی، از اهمیت بیشتری برخوردار است. این مقاله بر آن است که چگونگی تعلق افراد به محیط‌های طبیعی و شدت این تعلق را به واسطه معنای مکان بررسی کند. برای این منظور، دهکده زاینده‌رود به عنوان مکانی تفریحی-اقامتی که از منابع طبیعی در استان اصفهان بهره‌مند است، به عنوان نمونه موردی انتخاب شد. روش تحقیق در این مقاله، روش ترکیبی اکتشافی است. نخست برای شناسایی معنای ای که گردشگران به دهکده تفریحی زاینده‌رود نسبت می‌دهند، از مصاحبه استفاده شد. معانی به دست آمده از مرحله قبل برای طراحی پرسشنامه استفاده شد و این معانی در قالب چهار عامل اصلی تعلق به مکان به پرسشنامه شکل داد. هدف از این پیمایش، بررسی تفکرات و احساساتی است که گردشگران با تعلقات متفاوت به نمونه مدنظر نسبت می‌دادند. نتایج این مقاله نشان می‌دهد که سطح بالای معنا در یک مکان، باعث ایجاد و افزایش شدت تعلق به آن مکان می‌شود. همچنین، زیبایی و منابع طبیعی منحصربه‌فرد به ترتیب بیشترین و ارتباط با دنیای طبیعی کمترین امتیاز را در سطح معنایی در میان افراد با سطوح مختلف حس تعلق به مکان داشتند. در میان عوامل مؤثر در ایجاد این حس، پیوند اجتماعی و هویت مکان به ترتیب بیشترین و کمترین امتیاز را در بین شرکت‌کنندگان این پیمایش داشتند. در انتها تأکید می‌شود که ایجاد تسهیلات تفریحی در این مکان‌ها باعث افزایش تعاملات اجتماعی و در ادامه، افزایش سطح حس تعلق به مکان در میان کاربران می‌شود.

جغرافیا و آمایش شهری-منطقه‌ای
 شماره ۴۳، تابستان ۱۴۰۱
 تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۱/۰۳
 تاریخ بازنگری: ۱۴۰۰/۱۲/۰۸
 تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۱/۲۰
 صفحات: ۹۱-۱۲۲

واژه‌های کلیدی:

حس تعلق به مکان، معنای مکان، پیوند اجتماعی، زیبایی، منابع طبیعی، دهکده تفریحی زاینده‌رود، اصفهان.

مقدمه

انسان‌ها در طول تاریخ، برای تولید محصول و امرارمعاش، رابطه صمیمانه‌ای با طبیعت داشته‌اند؛ ولی انسان امروزی ارتباط با طبیعت را به دو صورت بهره‌کشی یا تعامل معنایی با طبیعت می‌بیند. مطالعات نشان می‌دهد که تعامل با طبیعت، مزایای زیادی برای انسان دارد که بر سلامت جسمانی، سلامت روان، توانایی شناختی و انسجام اجتماعی تأثیرگذارند (Keniger et al., 2013: 913). دهکده توریستی زاینده‌رود در شهرستان چادگان استان اصفهان، در تابستان به صورت متوسط و روزانه، پذیرای ۱۴ هزار نفر و سالانه حدود ۸۰۰ هزار گردشگر است و شامل امکانات

۱- استادیار، گروه معماری، مرکز تحقیقات افق‌های نوین در معماری و شهرسازی، واحد نجف‌آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف‌آباد، ایران. (نویسنده مسئول)

ورزشی، تفریحی، زیست محیطی و رفاهی است. علاوه بر آن، جزء مناطق با جاذبه‌های طبیعی و گردشگری در اقلیم گرم و خشک اصفهان قلمداد می‌شود (سازمان عمران زاینده‌رود، ۱۳۹۵). یکی از راه‌های دستیابی به نگرش گردشگران تفریحی به محیط‌های طبیعی و تفریحی، بررسی معانی است که آن‌ها به مکان نسبت می‌دهند که با موضوع حس تعلق به مکان و مفاهیم مرتبط با آن بررسی می‌شود (مانند: پیوند با مکان^۱ و دسته‌بندی‌های معنایی مکان) (Manzo, 2003: 53). از طرف دیگر، حس تعلق به مکان یکی از مفاهیم مهم در ارتقای کیفیت محیط و عاملی مهم در شکل‌گیری پایه‌های ارتباطی کاربران و محیط است (Behzadpour, 2018: 183).

وجود حس تعلق به مکان و سنجش آن توسط برخی پژوهشگران به شیوه‌های متفاوتی مورد بررسی و پژوهش قرار گرفته است. معمولاً در تحقیقات پیشین، از دو نوع نحوه شناخت برای بررسی معنای مکان و تعلق به آن، استفاده می‌شود. معنای مکان اغلب با تکنیک‌های تفسیری به دست می‌آید. از طرف دیگر، حس تعلق به مکان با راهبردهای کمی و شدت این حس با تکنیک‌های توصیفی تشریح می‌شود. مقیاس حس تعلق به مکان در این پژوهش‌ها (Kyle et al., 2004: 443; Williams, 1992: 287) اغلب به تعلق به مکان فردی و جنبه‌هایی می‌پردازند که بینشی انتزاعی در مورد معنای مرتبط به آن مکان دارند. این دوگانگی سهواً شکافی را در فهم ادبیات موضوع مکان ایجاد می‌کند (Farnum et al., 2005: 30). اگرچه چندین دهه از پژوهش و تعریف ادبیات گردشگری از مکان می‌گذرد، هنوز کمبود تحقیق پیرامون چگونگی تعلق افراد به زمینه از دریچه معنای مکان وجود دارد؛ برای نمونه، میلیگان^۲ براساس چارچوب ساختار اجتماعی، فرضیه‌ای ارائه کرده، اما آن را مورد آزمون قرار نداده است. او معتقد است، «هر تعاملی با زمینه، صورت‌هایی از معنا را در آن مرحله ایجاد می‌کند و آن ساختگاه را به مکانی شناخته‌شده تبدیل می‌کند؛ اما زمانی که تعامل شامل درجه بالاتری از معنا می‌شود، چه معنا در آن زمان درک شود یا خیر، مکان به‌عنوان ساختگاهی برای ایجاد حس تعلق به مکان تبدیل می‌شود» (Milligan, 1998: 28) که این بیانیه میلیگان در این مقاله نیز به‌عنوان فرضیه مطرح می‌شود. علاوه بر آن فرضیه دوم، فرضیه استدمن است که (Stedman, 2003: 823) نشان داد، معنایی که مردم به یک زمینه نسبت می‌دهند، تعلق‌شان را به آن زمینه شکل می‌دهد. او دریافت که معنای مکان، واسطه‌ای میان ویژگی‌های کالبدی زمینه و شدت حس تعلق به مکان در کاربران است؛ از این‌رو، هدف از این مقاله، بررسی چگونگی حس تعلق به مکان گردشگران تفریحی در محیط‌های طبیعی به‌واسطه تأثیرگذاری معنای مکان است. برای به‌دست‌آوردن هدف این مقاله، روش ترکیبی در نظر گرفته شده است تا بر محدودیت‌های دیدگاه‌های تک‌روشی پیشینه غلبه کند. در ابتدا معنای نسبت‌داده‌شده توسط افراد به مکان‌های موردعلاقه‌شان در دهکده تفریحی زاینده‌رود تعریف و سپس معنای نسبت‌داده‌شده به مکان برای تهیه پرسشنامه استفاده شد که تفکرات و احساسات گردشگران این دهکده را به بوم و اکوسیستم نشان می‌دهد. سؤال اصلی که در این مقاله با بررسی در بستر طبیعی (دهکده تفریحی زاینده‌رود) به آن پرداخته می‌شود، این است که «چه رابطه‌ای در صورت وجود میان معنای مکان و حس تعلق به مکان و سطح آن در محیط‌های طبیعی وجود دارد.»

مبانی نظری

همان‌طور که گفته شد، ادبیات موضوع مرتبط به مکان می‌تواند به دو گروه تقسیم شود: ۱- بررسی‌هایی مربوط به آنکه چه چیزی در مورد مکان‌ها مهم است که مردم معنای مکان را در پیوند با آن بسط می‌دهند (مانند: Choi et al., 2016: 193; Daneshpour et al., 2009: 37; Kharabati & Yazdanfar, 2016: 139; Masoomi &

1. Place Bonding

2. Milligan

mirkhatib, 2017: 56; Stokowski, 2002: 368) و ۲- بررسی‌های کمی روابط دربرگیرنده شدت تعلق به مکان در پیوند با آن (مطابق با پژوهش‌های قبلی مانند: Liu et al., 2020: 1; Kastenzholz et al., 2020: 1; Birnbaum et al., 2021: 189; Stokols, 1981: 3; Vada et al., 2019: 322; Verbrugge & van den Born, 2018: 241; Wynveen, 2010: 270; Xu et al., 2022: 1) در این مقاله فرض بر آن شد که معنای مکان و حس تعلق به مکان ایجاد می‌شود، همان‌طور که پدیده اجتماعی بودن ایجاد می‌شود؛ بنابراین مکان‌ها «مخازن و زمینه‌هایی هستند که در آن‌ها روابط فرهنگی، اجتماعی و بین فردی برای حفظ روابط اجتماعی، رخ می‌دهد و فقط به‌مثابه مکانی که مردم به آن تعلق پیدا می‌کنند، نیست» (Altman & Low, 1992: 120). معنا و حس تعلق به مکان در بسیاری از مطالعات به‌صورت مستقل از هم به‌کار رفته، اما این عبارات انحصاری در وصف یک محیط است که بسیار مهم تلقی می‌شود. واژه‌هایی که توسط فرد یا گروهی برای معنای محیط استفاده می‌شود، نه‌تنها نشان می‌دهد که چرا یک مکان ارزشمند است، بلکه شدت آن ارزش را نیز نشان می‌دهد. به‌طور خاص این واژه‌ها می‌تواند ترکیبی از شدت احساسات فردی و پاسخ‌های ادراکی به یک مکان باشد (Wynveen, 2010: 273). حس تعلق به مکان به‌طور انتزاعی به ارزش محیط به‌واسطه فهم ابعاد مختلف آن اشاره دارد؛ مانند، هویت مکان، وابستگی به مکان، تعلق عاطفی و پیوند اجتماعی که ابعاد این حس را شامل می‌شوند (Ananahad et al., 2019: 76). واژه‌های «مکان» یا «زمینه» در این مقاله به‌عنوان مترادف با «قرارگاه‌های رفتاری» بارکر (۱۹۶۸) استفاده می‌شود. قرارگاه‌های رفتاری، ساختارهای اجتماعی هستند که از رفتار تعاملی و حسی فرد در یک گروه به‌واسطه توجه به ویژگی‌های زمینه‌ای نتیجه می‌شود (Scott, 2005: 300).

شوان^۱ در سال ۱۹۷۷ نظر داد که محیط ناشناخته «فضایی خالی» است که تنها وقتی به «مکان» تبدیل می‌شود که با کمک معنا و به‌واسطه تجربه‌ای زنده لبریز شود (مانند: مشارکت در قرارگاه‌های رفتاری، Altman & Low, 1992: 1; Tuan, 2005; Hutson, 2011: 22; Milligan, 1998: 1; Raymond et al., 1976). بسیاری از نویسندگان، (al., 2017: 5) این‌چنین بیان کرده‌اند که تعاریف ذهنی که از ویژگی‌های عینی مکان گرفته می‌شوند، اساسی برای معنای مکان هستند. به‌طور شاخصی، افراد از سمبل‌ها استفاده می‌کنند تا ارزش یک مکان را برای خودشان و دیگری تشریح کنند. به‌نوبه خود، معانی با استفاده از این سمبل‌ها در تعاملاتشان در زمینه‌های فردی و دنیای اجتماعی فرد، شکل می‌گیرند؛ بنابراین معانی می‌تواند توسط فرد و گروه تعریف شود (Peng et al., 2020: 4). تعامل اجتماعی معانی که توسط گروه ایجاد می‌شود، بر معانی که فرد به مکان نسبت می‌دهد، تأثیر می‌گذارد. معانی نسبت داده‌شده به مکان‌های خاص اغلب منعکس‌کننده ویژگی‌های کالبدی و تعامل اجتماعی است که در آنجا اتفاق می‌افتد (Kyle, 2007: 210; Rajala et al., 2020: 730).

Iverson Nassauer, 1995: 232) بیان می‌کند که مردم معنا را به صفات نسبت می‌دهند و سپس با زمینه، با کمک معانی در درون ذهن‌شان تعامل برقرار می‌کنند؛ بنابراین خلق تجارب جدید، به‌نوبه خود، معانی نسبت داده‌شده به زمینه را مجدداً تعریف می‌کند.

انسان‌ها اغلب به محیط‌های طبیعی جذب می‌شوند. مردم در فرهنگ‌های مختلف، توصیف‌های زیبایی‌شناسانه را به محیط‌های طبیعی نسبت می‌دهند (Tribot et al., 2018: 1). علاوه‌بر آن، (Manzo, 2005: 67) مشاهده کرد که مردم به‌طور کلی، معانی را به زمینه‌های طبیعی در رابطه با حریم خصوصی، درون‌نگری، خودبازتابندگی و اکتشاف نسبت می‌دهند. او دریافت که مکان‌های موردنظر مردم اغلب به خانه‌هایشان نزدیک و برای گردش مناسب‌اند؛ ولی

متفاوت از محل کار یا خانه‌هایشان هستند. در نهایت، منزو^۱ به معرفی مکان‌های مورد نظری می‌پردازد که به افراد اجازه می‌دهد تا هویت خود را بیان کنند. فراتر از معانی که مردم به‌طور عام به محیط‌های طبیعی نسبت می‌دهند، برخی معانی مخصوص نواحی محافظت‌شده است که برای حفاظت و تفریح در منابع طبیعی و... نسبت داده می‌شود. این معانی از فرهنگی نتیجه می‌گیرد که سمبل‌ها را در معانی مانند: «پارک ملی»، «جنگل ملی» یا «بیابان» تعریف می‌کند؛ برای نمونه، در مطالعه‌ای که معنای مکان به جنگل بیترروت^۲ نسبت داده شده بود، (Gunderson, 2007: 710) هفت معنای مختلف به نواحی که اغلب مورد بازدید گردشگران قرار می‌گیرند، نسبت داد. اولین آن، «دسترسی راحت به حیات وحش» که جواب اصلی پاسخ‌دهندگان برای دسترسی به دامنه‌ها و مکان‌هایی بود که فعالیت‌های تفریحی مورد نظر را تسهیل می‌کردند. معنای معرفی‌شده توسط آن‌ها به‌عنوان «طبیعت بدون جاده» ویژگی‌های کالبدی زمینه را مورد توجه قرار می‌داد. به‌طور اسمی، آن چشم‌اندازها به ساختارهای عاری از دست بشر اطلاق می‌شود. در رابطه با موضوع مرتبط با آن، پاسخ‌دهندگان ایده‌آل‌هایشان را در ارتباط با زیبایی طبیعی و مناظر به‌عنوان «جذابیتی چشم‌نواز» بیان کردند. آن‌ها «ویژگی‌های مهم کالبدی» را با موضوعاتی معنایی برای توصیف جلبک‌ها، جانوران، رودخانه‌ها و دیگر ویژگی‌های کالبدی که در زمینه مشارکت می‌کنند، معرفی کردند. تشریح معانی مکان، تصویر دقیقی از جنبه‌های رفتاری، ادراکی و عاطفی را از رابطه بین فرد و زمینه شرح می‌دهد، ولی شدت پیوند عاطفی از رابطه انسان و مکان را اندازه نمی‌گیرد؛ بنابراین، بحث مقیاس حس تعلق به مکان مطرح می‌شود. تعلق، احساسات فردی به معانی است که به‌واسطهٔ بازنمایی‌های سمبلیک ویژگی‌های کالبدی زمینه، ایجاد و کمتر توسط خود چشم‌انداز تشریح می‌شود (Stedman, 2002: 563). در این راستا، (Williams, 1992: 295) مقیاس دو بُعدی را که ترکیبی از هویت و دلبستگی به مکان است، پیشنهاد می‌دهد. (Proshansky, 1978: 149) تعریف می‌کند که هویت مکان «ابعادی از خود فرد است که هویت شاخص وی را در رابطه با محیط کالبدی تعریف می‌کند» (Karami et al., 2021: 736). براساس نظرات (Twigger-Ross & Uzzell, 1996: 210)، مکان وسیله‌ای برای تشخیص خود از دیگران است تا حسی از تداوم را حفظ کند و اعتماد به نفس و حس خودکارآمدی را ایجاد کند. دلبستگی به مکان به‌عنوان ابزاری کاربردی از زمینه برای رسیدن به هدفی خاص تصور شده است (Stokols, 1981: 23). محققان دیگر، ابعادی مانند: آشنایی، تعلق داشتن و ریشه‌دار بودن را پیشنهاد می‌دهند (Gustafson, 2000; Nasar, 2000; Hammitt et al., 2006: 672). در جدول ۱، پیشینهٔ برخی منابع در مورد حس تعلق و معنای مکان بررسی شده است.

این مقاله، برای دستیابی به سطحی که گردشگران، دهکدهٔ تفریحی زاینده‌رود را ارزش‌گذاری می‌کنند، از مقیاس حس تعلق به مکان که توسط (Wynveen et al., 2012; G. Kyle et al., 2004: 450) بسط داده شده است، استفاده می‌کند. این مقیاس، کاربردی بودن حس تعلق به مکان را به‌عنوان ترکیبی از هویت، دلبستگی به مکان، همچنین بُعد عاطفی و اجتماعی تشریح می‌کند. در ایجاد مفاهیم هویت و دلبستگی به مکان، افرادی نظیر پروشانسکی^۳ و استوکلس^۴ به‌ترتیب تحقیقات گسترده‌ای انجام داده‌اند. فهم آنکه چگونه حس تعلق به مکان در معنا منعکس می‌شود، برای مطالعات بیشتر پیرامون بحث مکان بسیار مهم است؛ زیرا برای مطالعات حاضر که از

1 Manzo

2 Bitterroot

3. Proshansky

4. Stokols

مقیاس‌های کمی استفاده می‌شود، اغلب از ویژگی‌های عینی و ذهنی و ساختارهای اجتماعی که حس تعلق به مکان در آن‌ها پرورش می‌یابد، چشم‌پوشی می‌شود؛ بنابراین این بررسی‌ها اطلاعات ناچیزی در مورد آنکه چرا زمینه‌ها برای مردم مهم هستند، ایجاد می‌کند. با توجه به ضعف تحقیقات پیشین و اهمیت این مسئله در شناخت عمیق مکان، در این مقاله نیز به ارتباط بین معنا و حس تعلق به مکان و تأثیر معنا در شدت تعلق به مکان در میان بازدیدکنندگان دهکده تفریحی زاینده‌رود پرداخته می‌شود.

جدول ۱. خلاصه پیشینه مقالات مرتبط با حس تعلق و معنای مکان

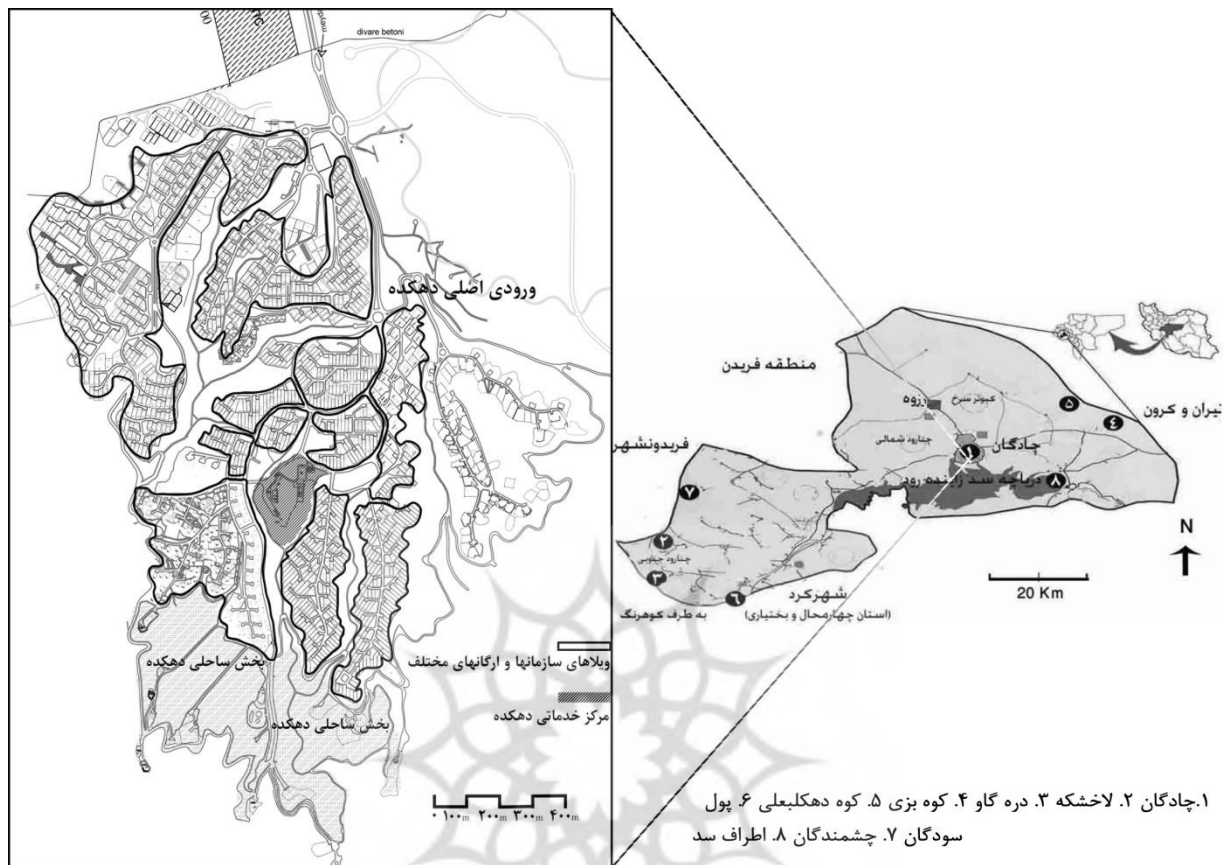
نویسنده و سال چاپ اثر	عنوان	روش تحقیق / روش جمع‌آوری داده / روش تحلیل داده	نتیجه‌گیری
G. T. Kyle et) (۲۰۰۴al.,	رابطه ترجیحات مکان با معنای مکان: بررسی رابطه میان محرک و تعلق به مکان	روش کمی-پیمایشی / پرسشنامه / تحلیل ساختاری کوواریانس	تمامی ابعاد محرک‌های محیطی بر ابعاد تعلق به مکان اثرگذار نبودند. شناخت محرک‌های محیطی بازدیدکنندگان از بسترهای طبیعی می‌تواند برای مدیریت این محیط‌ها مناسب باشد تا با ایجاد تنوع در محرک‌ها، تعلق کاربران را نسبت به آن بستر بالاتر ببرند.
Wynveen,) (2010	معنای محیط در بسترهای ساحلی (نمونه موردی: پارک مارین ریف)	کیفی / مصاحبه / تحلیل محتوا و تحلیل عاملی برای وزن‌دهی	تعاملات نمادین در این تحقیق دیده شدند. برخی معانی به واسطه فضای اجتماعی، شبکه‌های اجتماعی و فردی و شخصی به بستر مدنظر، نسبت داده شد.
(Manzo, 2005)	خوب یا بد: بررسی ابعاد چندگانه معنای مکان	کیفی / مصاحبه / تحلیل محتوا	معنای مکان از احساسات و تجارب مثبت و منفی ایجاد می‌شود. یافته‌ها ثابت کرد که پشتوانه اجتماعی-سیاسی از روابط حسی ما به مکان‌ها به خصوص در اثر جنسیت، نژاد، طبقه و تمایلات جنسی نشأت می‌گیرد که نشان‌دهنده توجه بیشتر به تجربه انسانی در روابط انسان و مکان است.
Gunderson,) (2007	فهم معنای مکان در جنگل ملی بیروت، مونتانا	کیفی / مصاحبه متمرکز و گروهی / تحلیل محتوا	دو نوع نتیجه از دید کاربران و مدیران حاصل شد. کاربران بر مدیریت سوخت تأثیرگذارند و مدیران از درک روابط محلی ساکنان مطلع شدند.
Stedman,) (2002	به سوی روانشناسی اجتماعی مکان: پیش‌بینی رفتار ناشی از شناخت، نگرش و هویت مکان	کمی-پیمایشی / پرسشنامه / تحلیل آماری	اهمیت معنای نمادین به‌عنوان زیربنای رضایت ساکنان به محیط نشان داده شد. دل‌بستگی، رضایت و معانی، همگی تأثیرات مستقل در رفتارهایی دارند که ویژگی‌های ارزشمند محیط را حفظ یا تقویت می‌کنند.
Wynveen et) (al., 2012	معنا و تعلق به مکان در بستر ساحلی	ترکیبی / مصاحبه- پرسشنامه / تحلیل محتوا-تحلیل آماری	محلی که بیشتر دارای اهمیت است، باعث می‌شود افراد پاسخی ادراکی، احساسی و شناختی و رفتاری خاصی نسبت به آن داشته باشند و کاربران نسبت به آن مکان به سطح تعلق بالاتری می‌رسند.
Scannell &) (Gifford, 2010	تعریف تعلق به مکان: چارچوب ساماندهی سه جانبه	توصیفی-نظریه‌پردازی	این چارچوب برای استفاده در تحقیقات با پایه کمی، کیفی مبتنی بر مصاحبه و تحقیقاتی با مدیریت کاربری زمین قابل استفاده است.
Alalhesabi et) (al., 2017	ارائه مدل مفهومی معنای مکان و شاخص‌های تداوم آن (تحلیل پدیدارشناسانه تفسیری تجربیات زیسته افراد)	کیفی / مصاحبه / تحلیل محتوا	تداوم یک پدیده، بستگی به حضور همزمان دو کیفیت پویایی و ثبات در آن پدیده است. در تداوم معنای مکان ثبات روابط بین اجزا و مؤلفه‌های مکان از اهمیت بیشتری نسبت به ثبات اجزای مکان برخوردارند.

مؤلفه‌های کالبدی اعم از «انسجام و وحدت»، «محرمیت»، «مدیریت تسهیلات و نظارت»، «عناصر طبیعی و سبز»، «غنای بصری» و «قابلیت جهت‌یابی و خوانایی» به ترتیب اولویت، بیشترین تأثیرگذاری را بر حس دل‌بستگی به مکان دارند.	ترکیبی / علی- مقایسه‌ای / مشاهده و پرسشنامه / تحلیل همبستگی و آماری	ارزیابی تأثیر مؤلفه‌های کالبدی بر حس دل‌بستگی به مکان در فضاهای جمعی مجتمع‌های مسکونی منتخب تهران	Rahimi et al.,) (2020
براساس یافته‌های نظری پژوهش، مهم‌ترین عوامل مکانی - فضایی مؤثر بر احساس تعلق مکانی در سه بُعد مکانی، اقتصادی و اجتماعی - سیاسی است.	کمی / توصیفی - تحلیلی / پرسشنامه / تحلیل آماری	تحلیل مکانی-فضایی عوامل مؤثر بر حس تعلق مکانی (نمونه موردی: روستاهای کردنشین، بخش رحمت‌آباد و بلوکات، شهرستان رودبار)	Mahmoudi et) (al., 2018
تعلق به مکان در آپارتمان‌های ایران زمین بیشتر از اکباتان است. تعلق به مکان کالبدی بیشتر از تعلق اجتماعی است. نوع قلمرو، دسترسی و انعطاف‌پذیری فضاهای باز باید مورد توجه طراحان قرار بگیرد. مدیریت این آپارتمان‌ها نیز بسیار حائز اهمیت است.	کمی / همبستگی / پرسشنامه / تحلیل آماری	توسعه مدل سه‌گانه تعلق به مکان برای ارزیابی محیط مسکونی (نمونه‌های موردی: فضاهای باز آپارتمان‌های ایران‌زمین و اکباتان)	Shiva &) Farah Habib, (2019
فضاهای عمومی در ایجاد تعلق به مکان شهری تأثیرگذار است. حس دل‌بستگی و پویایی در فضا باعث افزایش حس تعلق به مکان می‌شود.	کمی / پرسشنامه / تحلیل آماری	اثرات طراحی فضای عمومی شهر بر تعلق به مکان	Sattarzadeh,) (2018

(منبع: نویسنده، ۱۴۰۰)

معرفی محدوده مورد مطالعه

شهر چادگان به‌عنوان مرکز شهرستان چادگان در فاصله تقریبی ۱۱۵ کیلومتری غرب شهر اصفهان قرار گرفته است. این شهرستان در محدوده‌ای به مختصات ۵۰ درجه و ۱۳ دقیقه تا ۵۰ درجه و ۵۱ دقیقه طول شرقی و ۳۲ درجه و ۳۲ دقیقه تا ۳۲ درجه و ۵۸ دقیقه عرض شمالی واقع شده است. شهرستان با مساحت حدود ۱۲۰۰ کیلومترمربع از سمت شمال و شرق با شهرستان تیران و کرون، از سمت شمال غرب با شهرستان فریدن، از سمت غرب با شهرستان فریدونشهر و از جنوب با استان چهارمحال و بختیاری هم‌جوار است. کل این منطقه از ارتفاعات سرسبز پوشیده از گیاهان و جنگل با دیوارهای بلند تشکیل شده است و زمینه‌های متنوعی برای استفاده‌های تفریحی موردنظر فراهم می‌کند. موقعیت جغرافیایی دریاچه به دلیل نزدیکی به شهر اصفهان به‌عنوان جاذبه طبیعی مطرح و به محل گذران اوقات فراغت اقشار وسیعی از مردم تبدیل شده است. همچنین تنوع چهره توپوگرافی حاشیه دریاچه و وجود توانایی‌های تفریحی متنوع در نواحی اطراف آن، برای منطقه این امکان بالقوه را فراهم آورده است که در آینده به یکی از جاذبه‌های بزرگ گردشگری کشور تبدیل شود. دلایل اصلی انتخاب این تفرجگاه در این مقاله، آگاهی از اهداف تفریحی گردشگران آن (نظیر ساکنان محلی و توریست‌های داخلی و خارجی) است و نکته دیگر آنکه، افراد زیادی در یک زمان در وسعت زیاد این دهکده مشغول به فعالیت‌های تفریحی هستند. علاوه بر آن، بهره‌مندی از مناظر طبیعی و دست‌نخورده در اکثر مناطق این دهکده در انتخاب این نمونه بسیار تأثیرگذار بوده است. در شکل ۱ موقعیت این دهکده در شهرستان چادگان و نیز نقشه اصلی پراکنده‌گی اقامتگاه‌های این دهکده و بخش‌های خدماتی آن مشخص شده است (گزارش‌های دهکده زاینده‌رود، ۱۳۹۵).

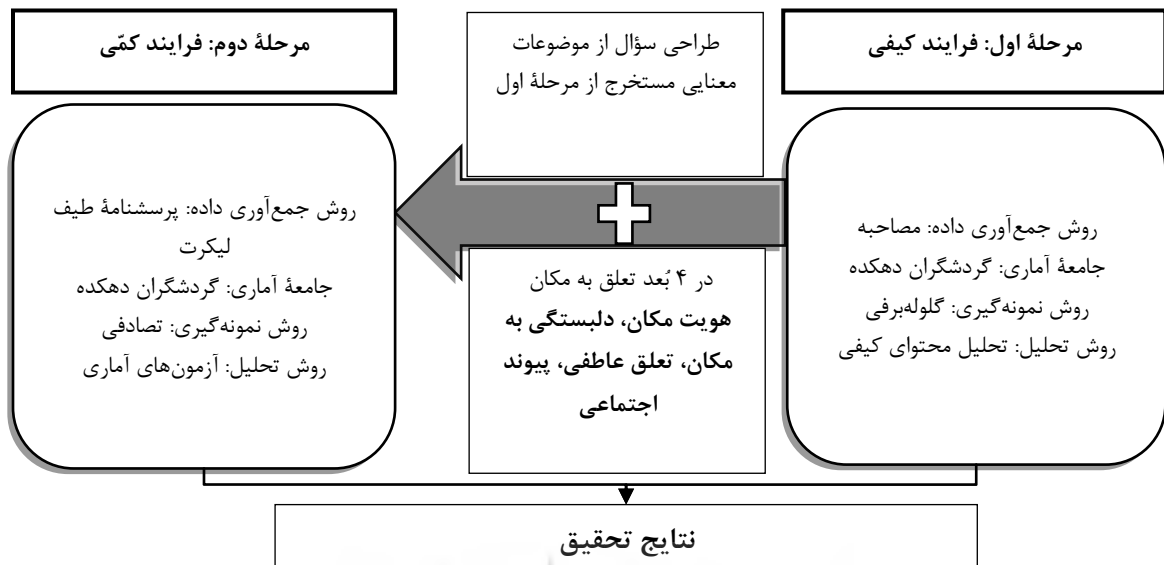

شکل ۱. موقعیت شهرستان چادگان و دهکده چادگان

(منبع: نویسنده، ۱۴۰۰)

مواد و روش‌ها

روش پژوهش حاضر از نظر ماهیت، توصیفی-تحلیلی؛ از نظر هدف، کاربردی و از نظر فرایند، ترکیبی (اکتشافی متوالی) است. در این مقاله، ابتدا داده‌های کیفی با کمک مصاحبه گردآوری و تحلیل شدند، سپس در مرحله دوم داده‌های مرحله اول، در ۴ بُعد اصلی شکل‌گیری حس تعلق به مکان به صورت سؤالات پرسشنامه درآمدند و در این مرحله داده‌ها به صورت کمی گردآوری و با کمک آزمون‌های آماری تحلیل شدند. در شکل ۲ فرایند پژوهش نشان داده شده است.

شکل ۲. فرایند پژوهش
(منبع: نویسنده، ۱۴۰۰)

روند گردآوری داده‌های مرحله اول

۲۰ مصاحبه در اردیبهشت ۱۳۹۹ هجری شمسی انجام شد.^۱ مصاحبه‌ها از افراد آشنا و دارای دانش از گردشگران تفریحی نمونه مورد نظر انجام شد. مصاحبه‌شوندگان در محدوده سنی ۲۲ تا ۷۵ ساله و ۱۳ نفر از آن‌ها مرد بود. مدت زمان آشنایی مصاحبه‌شوندگان با دهکده تفریحی، از یک سال تا کل مدت زندگی‌شان بود. نمونه‌گیری از افراد، تا زمانی که داده‌ها به حد اشباع رسید، ادامه داشت. اگرچه مصاحبه‌ها هدفمند طراحی شده بود تا به صورت محاوره‌ای باشد، اما دو راهکار به این پژوهش مربوط بود تا از بحث‌های مرتبط با معانی مکان که هر مصاحبه‌شونده به دهکده تفریحی زاینده‌رود نسبت داده بود، اطمینان حاصل شود. اولین راهکار آن بود که از مصاحبه‌شوندگان خواسته شود تا توصیفی کالبدی از یک مکان در دهکده داشته باشند که در ذهنشان به عنوان «مهم، به یادماندنی، معنادار یا خاص» فهمیده می‌شود و برای آن‌ها به طور شخصی مهم است. دومین راهکار آن بود که از آن‌ها خواسته شود تا «تفکرات، احساسات، خاطرات و تداعی‌هایی را که به ذهنشان می‌آید، زمانی که به این مکان فکر می‌کنند، تشریح کنند».

روند گردآوری داده‌های مرحله دوم

مرحله دوم با کمک ابزار پیمایشی براساس یافته‌های به‌دست‌آمده از مرحله اول طراحی شد، مخصوصاً از 36 درون‌مایه معنایی خاص که توسط بیانات مصاحبه‌شوندگان در طول کدگذاری و فرایند مقایسه باز به‌دست آمد تا مرحله پیمایشی در ارتباط با معناداری مکان را توسعه دهند. پیمایش از ۸ موضوع متفاوت مکان است. در این مرحله از پاسخ‌دهندگان خواسته شد تا اهمیت معنایی هر عبارت را با توجه به مکان موردعلاقه‌شان در دهکده

^۱ در زمان مصاحبه، دو ماه از شروع پاندمی کرونا گذشته بود. در این مقاله تلاش شد تا اثرات این پاندمی تا جای ممکن بر نتایج تاثیر نداشته باشد. از آنجاکه فضاهای اقامتی این دهکده دارای مالکیت خصوصی هستند یا به یک خانواده اختصاص می‌یابد، بر رفت‌وآمد کاربران به این دهکده تأثیر چندانی نگذاشته بود. همه مصاحبه‌ها در فضای باز انجام شد تا استرس و نگرانی تأثیر ناچیزی روی پاسخ‌دهندگان داشته باشد.

تفریحی مشخص کنند. آن‌ها پاسخ‌هایشان را در ۵ مقیاس بیان کردند. مقیاسی که ۱ فقط کمی مهم و ۵ بسیار مهم است. ضروری است به این نکته توجه شود که با اجازه‌دادن به پاسخ‌دهندگان مبنی بر انتخاب مکان موردعلاقه برای (۴۰ درصد از پاسخ‌دهندگان)، واریانسی در مقیاس مکان به‌وجود آمد که زمانی که به موضوعات معنایی و حس تعلق به مکان پاسخ داده می‌شود، مورد توجه است و این مسئله تفسیر داده‌ها را محدود می‌کند. برای ارزیابی سطح تعلق به مکان پاسخ‌دهندگان، از آن‌ها خواسته شد تا به ۸ بخش در ۴ بُعد، هویت مکان، دلبستگی به مکان، تعلق عاطفی و پیوند اجتماعی، پاسخ گویند. پاسخ‌دهندگان سطح موافقتشان را با هر عبارت در مقیاس ۵ نقطه‌ای بیان کردند؛ جایی که ۱ به شدت مخالف و ۵ به شدت موافق بود.

نمونه‌گیری برای این پیمایش از طریق حضور در دهکده تفریحی انجام شد. از آنجاکه افرادی که قصد حضور در دهکده دارند، بایستی حداقل تا ۱۰ روز قبل در وبسایت دهکده ثبت‌نام و رزرو انجام دهند. در نتیجه اطلاعات اولیه از شرکت‌کنندگان در مرحله پیمایشی در محل و با مراجعه به دفتر مدیریت دهکده انجام شد. سؤال نهایی از طریق پیمایش در محل که از پاسخ‌دهندگان پرسیده می‌شد، آن بود که آیا دوست دارند پرسشنامه کتبی را از طریق پست الکترونیکی به افرادی که می‌شناسند و در جریان هستند که قبلاً به این دهکده آمده‌اند، بفرستند؟ در طرح روی جلد پیمایش کتبی، قصد پژوهشگر از این پیمایش و آدرس پست الکترونیکی که در صورت مشارکت آن را برای پژوهشگر بفرستند، وجود داشت. ۷۱ درصد از افراد در پیمایش در محل موافقت کردند که مشارکت داشته باشند و پژوهشگر با گرفتن آدرس پست الکترونیکی ایشان، پیمایش کتبی را برای آن‌ها فرستاد تا ایشان آن را برای افرادی که قبلاً شرایطش توضیح داده شده بود، بفرستند. پرسشنامه‌ها از تیر تا شهریور ۱۳۹۹ توزیع شدند. آن‌هایی که پرسشنامه از طریق پست الکترونیکی برایشان ارسال شده بود، آن را دریافت کردند و پیمایش در طول دوره ۸ هفته‌ای انجام شد. این فرایند نرخ پاسخگویی را به ۴۹ درصد رساند که ۱۰۶ نفر از ۲۳۵ نفر از طریق پیمایش در محل و ۲۵۴ از ۴۳۱ نفر از طریق پست الکترونیکی پیمایش را تکمیل کرده بودند ($n=360$).

پاسخ‌دهندگان بین ۱۸ تا ۸۲ سال سن داشتند که تقریباً نیمی از آن‌ها مرد بودند (۵۷ درصد) و تنها تعداد کمی از آن‌ها آموزش متوسطه را تمام نکرده بودند (۶ درصد)، اغلب تحصیلات فنی و مهندسی غیردانشگاهی داشتند (۵۸ درصد) یا دانشگاه رفته بودند (۲۹ درصد) و ۷ درصد تحصیلات تکمیلی داشتند. درآمد پاسخ‌دهندگان به خوبی توزیع شده بود و در حدود نیمی (۵۲ درصد) دریافتی کمتر از ۶۰۰ میلیون ریال در هر سال داشتند و درآمد مابقی پاسخ‌دهندگان بیشتر از ۶۵۰ میلیون ریال در سال بود. همه پاسخ‌دهندگان نشان دادند که دهکده فرهنگی تفریحی زاینده‌رود را برای فعالیتهای تفریحی بازدید کرده‌اند (۷۶ درصد) که معمولاً آخرین بار در سال گذشته به آنجا رفته بودند و در آخرین بازدیدشان از آنجا، فعالیت اولیه بسیاری از پاسخ‌دهندگان، ماهیگیری تفریحی بوده است (۲۸/۳ درصد) و بقیه به آنجا برای آنکه در امتداد رودخانه پیاده‌روی (۲۶ درصد)، شنا (۱۹ درصد) کنند، مراجعه کرده بودند.

تحلیل داده‌ها

در مرحله اول: با استفاده از رونوشت‌های مصاحبه‌ها، پژوهشگر و ارزیابان، مصاحبه‌ها را کدگذاری کردند و آن‌ها را به عناوینی از درون مایه‌های مختلف بیان‌شده تقسیم کردند. پس از کدگذاری باز از رونوشت‌های پاسخ‌دهندگان، فهرستی از ۳۶ درون مایه تهیه شد که از مقایسه مداوم و همزمان برای تعریف شباهت‌ها و تفاوت‌ها استفاده و به

کمک مقایسه بخشی از داده‌ها با دیگر بخش‌های در حال گسترش، دسته‌بندی‌های اولیه ارزیابی شد. این دسته‌بندی‌ها در راستای داده‌های جدید با یکدیگر مقایسه شدند، در نتیجه مجموعه‌ای نهایی از درون‌مایه‌ها انتخاب شد. این فرایند به استخراج ۸ موضوع معنایی کمک کرد و داده‌های این مرحله با ۲۰ مصاحبه به اشباع رسید. ضریب پایایی درون‌مایه‌ها با روش هولستی^۱ در بین دو ارزیاب، حدود ۹۰/۹ درصد بود، که نشان‌دهنده سطح قابل‌قبولی از اعتبار است. داده‌های حاصل از این مرحله با کمک تحلیل عاملی تأییدی^۲ و با استفاده از لیزرل^۳ 8.80 وزن‌دهی شد تا به مدل معنای مکان ۸ موضوعی و مدل چهاربعدی حس تعلق به مکان دست یابد.

در مرحله دوم: آلفای کرونباخ برای هر عامل به‌عنوان شاخص همسانی درونی مقیاس محاسبه شد. برای تسهیل در میزان باقی‌مانده تحلیلی، متغیرهای جدیدی ایجاد شد که متوسط عاملی نام دارد (متوسط آیت‌هایی که برای هر عاملی بارگذاری می‌شود) و بر هر ۸ نوع معنای مکان و ۴ بُعد حس تعلق به مکان تأثیر می‌گذارد. برای کمک به تجزیه و تحلیل پیوند میان زمینه (همان‌طور که در مقیاس معنای مکان نشان داده شد) و شدت تعلق (همان‌طور که توسط مقیاس حس تعلق به مکان مشخص شد)، بارگذاری عاملی موضوعات معنایی پاسخ‌دهندگان، با توجه به مقیاس چهارگانه حس تعلق به مکان، دسته‌بندی شد. در این پژوهش تحلیل‌های خوشه‌ای (متوسط فرایند $K=$) برای هر بُعد حس تعلق به مکان محاسبه شد، در حالی که به‌طور همزمان بخش‌های همگن پاسخ‌دهندگان شناسایی می‌شد. این شیوه برای آن مناسب است که طبقه‌بندی‌ها براساس مقیاس تعلق به مکان پاسخ‌دهندگان بیشتر از تشخیص پژوهشگر در اولویت باشد. برای تعیین آنکه چگونه تعلق گردشگران تفریحی به مکان موردعلاقه‌شان در دهکده در تصویرشان منعکس می‌شود و ارتباط آن با چرایی معنادار بودن زمینه، در ابتدا مجموعه‌ای از آزمون تحلیل واریانس^۴ انجام شد که با میزان متوسط اهمیت هریک از ۸ موضوع هویت مکان مقایسه شود که آن‌ها از میان ۴ سطح شدت تعلق که در تحلیل‌های خوشه‌ای معرفی شد، به دست آمده بود. اگرچه این آزمون بررسی می‌کند که چگونه معانی فردی با شدت حس تعلق به مکان همراه است؛ اما این آزمون ارزیابی نمی‌کند که آیا دو یا بیشتر معانی به‌طور همزمان ممکن است ویژگی یک زمینه را به تصویر بکشند و در شدت متفاوت حس تعلق به مکان در میان گروه‌ها تأثیرگذار باشند. برای انجام آن و شناخت بیشتر درباره رابطه میان معنای مکان و شدت تعلق، رگرسیون منطقی انجام شد. این فرایند باعث تسهیل خروجی درباره این مسئله می‌شود که چگونه ویژگی‌های مشخصی از زمینه در معانی مکان پاسخ‌دهنده متصور و ترکیب می‌شوند تا بر حس تعلق به مکان در نمونه موردنظر تأثیر بگذارند. براساس پیشنهاد ادبیات موضوع که مردم معانی را به مکان نسبت می‌دهند و سپس به آن معانی تعلق پیدا می‌کنند، متغیرهای مستقلاً استفاده شدند که از ده متغیر ساختاریافته از ۸ موضوع معنای مکان استخراج شده بودند. متغیر وابسته، شدت تعلق به مکان پاسخ‌دهندگان در میان گروه‌ها بود که از تحلیل‌های خوشه‌ای از ۴ بُعد تعلق به مکان به دست آمد. برای ارزیابی اعتبارسنجی مدل رگرسیون در دقت طبقه‌بندی، آزمون‌های آماری چی اسکوآیر^۵ و آر اسکوآیر^۶ نیز انجام شد.

1 Holsti's Method

2 Confirmatory Factor Analysis

3 Lisrel

4 Anova

5 Chisquare

6 Nagekerke Pseudo R-Square

یافته‌های تحقیق

معنای ای که از مرحله اول تحقیق به دست آمد، برای ایجاد ۳۶ درون‌مایه معنایی استفاده شد. اهمیت پاسخ‌دهندگان به هر یک از این موضوعات با کمک پاسخ‌هایشان به مقیاس حس تعلق به مکان تحلیل شد تا با شرایط زمینه و با شاخص‌های شدت حس تعلق به مکان مرتبط شود. نتایج هر مرحله در ادامه آمده‌است.

مرحله اول: کدگذاری رونوشت‌ها از بیانات مصاحبه‌شوندگان 36 کد معنایی را آشکار کرد. استفاده از این مقایسه ثابت برای مشخص کردن شباهت‌ها و تفاوت‌ها بود. ۸ موضوع از این اطلاعات به دست آمد. در جدول ۲، وزن عاملی و متوسط هر یک از موضوعات معنایی بیان شده‌است. تشریح این موضوعات در جدول ۳ ارائه شده‌است تا شرایط برای مابقی تحلیل‌های ارتباطی میان معنای مکان و حس تعلق به مکان ایجاد شود.

جدول ۲. اهمیت معنای مکان - اعتبارسنجی، وزن عاملی و متوسط هر یک از بخش‌های مختلف

آلفای کرونباخ	متوسط عاملی (SD)	خطای Std	بارگذاری عاملی	متوسط	موضوعات دسته‌بندی شده
.80	4.20 (.81)				منابع طبیعی منحصربه‌فرد
		.12	.49	3.85	این رودخانه جزو میراث ایران است.
		.07	.78	4.57	دهکده، محیطی طبیعی برای این منطقه است.
		0.08	0.77	4.13	مکان، مجموعه‌ای از کیفیت‌های آبی، حیات‌وحش و گونه‌های گیاهی منحصربه‌فرد است.
		.08	.81	4.26	دارای ارزش ذاتی است، زیرا بخشی از محیط طبیعی است.
0.82	4.01 (0.81)				محیط دارای دید و منظر طبیعی
		.08	.58	4.31	گونه‌های گیاهی و جانوری در اعماق آب سالم به نظر می‌رسند.
		0.08	0.69	4.34	محیط دارای منظر بکر و طبیعی است.
		.09	.79	3.79	وسعت دهکده در اطراف محل اقامت من باعث می‌شود همه چیز را تحت تأثیر خود قرار دهد.
		0.11	0.52	3.61	در اینجا نمونه‌های کمی از ساختارهای ساخته دست بشر وجود دارد.
.58	3.59 (.97)				اکتشاف
		.09	.70	4.09	دیدن اینجا حس کنجکاوی و اکتشاف به وجود می‌آورد.
		.11	0.58	3.11	اینجا مرا به چالش می‌کشد تا بتوانم خودباوری داشته باشم.
		0.005	0.41	2.5	[آب‌وهوا به طور ثابتی در حال تغییر است] ^a
		0.001	0.4	2.1	[اینجا می‌تونم خودم باشم] ^a
0.81	4.20 (0.88)				زیبایی
		.07	.72	4.42	منظره رودخانه و چشم‌انداز زیبا است.
		.09	.84	4.09	من از صدا و دیدن آب لذت می‌برم.
		0.09	0.74	4.08	کرانه رودخانه خاص است.

		0.002	0.47	2.3	[آب بسیار زلال است] ^a
		0.001	0.48	2.2	[درختان تنومندی اینجا هستند] ^a
0.63	3.87 (.98)				تسهیل فعالیت‌های تفریحی
		.10	.65	3.56	در اینجا کارهای زیادی می‌توان انجام داد.
		.09	0.72	4.18	مکانی خوب برای انجام تفریحاتی است که از انجام آن لذت می‌برم.
		0.008	0.4	2.5	[قادر به انجام ماهیگیری هستم] ^a
		0.001	0.45	2.6	[ورزش‌های آبی جزئی از تفریحات اینجاست] ^a
		0.005	-	-	[رستوران‌های خوبی نداره] ^a
.82	4.11 (.83)				لذت و آرامش به همراه رهایی از زندگی شهری
		.09	.67	4.22	مکان در من احساس آرامش و صلح‌آمیزی ایجاد می‌کند.
		.08	.84	4.24	در اینجا بودن باعث می‌شود که از زندگی شهری فرار کنم.
		.08	.90	4.31	من در اینجا احساس خوشایند و لذت‌بخشی دارم.
		.10	.60	3.65	من می‌توانم تنها باشم یا حس کنم که تنها هستم.
		0.002	0.4	2.2	[اینجا از بقیه دنیا جدا شده‌است] ^a
		0.008	0.45	2.3	[کاش ماشین و خونه اینجا نمی‌دیدم] ^a
.۰۷۱	۳.۶۴ (۰.۸۶)				معاشرت با فامیل
		.09	0.61	4.38	من از بودن در کنار فامیل و دوستان لذت می‌برم.
		.12	.46	2.40	حس متصل بودن به نیاکان و گذشتگان خود را دارم.
		.۰۱۱	.۰۵۹	۳.۸۳	می‌خواهم دانش خانوادگی خود درباره اینجا را به نسل‌های جوان‌تر منتقل کنم.
		.۰۰۹	.۰۷۶	۳.۹۴	در اینجا بودن، من را بر این داشت که حس کنم بخشی از سبک زندگی هستم که منحصر به این ناحیه است.
.71	3.49 (۱.۱۶)				ارتباط با محیط طبیعی
		.11	0.78	3.43	من حس می‌کنم که جزئی از مکان هستم.
		.11	.72	3.56	من حس می‌کنم که به دنیای طبیعی متصل شده‌ام.
		0.002	0.42	2.5	[فقط طبیعت من را اینجا می‌کشونه] ^a
		0.001	0.45	2.7	[طبیعت اینجا من را جدا می‌کنه] ^a

(منبع: نویسنده، ۱۴۰۰)

متوسط‌ها براساس مقیاس ۵ نقطه‌ای قرار دارد: ۱ کمی مهم و ۵ بسیار مهم است.

در این مدل:

$$\chi^2 = ۶۰۸.۳۰, df = ۳۶۰; RMSEA = .۰۸; NFI = .۹۴; NNFI = .۹۷; CFI = .۹۷$$

a: در این جدول بخش‌هایی هستند که به دلیل وزن بسیار کم، عاملی حذف شده‌اند.

جدول ۳. موضوعات معنایی مستخرج از مرحله اول به همراه تعاریف هریک

موضوعات دسته‌بندی شده	تعریف
منابع طبیعی منحصر به فرد	بسیاری از مصاحبه‌شوندگان به‌وضوح بیان می‌کردند که آن‌ها فکر می‌کنند که پارک بر لبه رودخانه شامل منابع طبیعی منحصر به فردی در مقایسه با بقیه محیط‌های ساحلی است. دیگران نیز به واژگانی در تمایز میان محیط‌های ساحلی و زمینهای اشاره می‌کردند.
محیط دارای دید و منظر طبیعی	مصاحبه‌شوندگان فقدان ساختارهای مصنوعی را با تشریحاتی نظیر، توسعه نیافته، بکر و وحشی نشان دادند.
اکتشاف	اغلب مصاحبه‌شوندگان، درباره لذتی که آن‌ها از مشاهده و آموزش در حین بازدید از مکان داشتند، بحث کردند. دیگر مصاحبه‌شوندگان درباره اکتشاف ساختارهای جانوری و گیاهی زیر آب یا معرفی مسیرهای جدید برای رسیدن به حاشیه دیگر رودخانه در حال قایقرانی، توضیح می‌دادند.
زیبایی	بسیاری از مصاحبه‌شوندگان، شفافیت و رنگ آب، کرانه زیبای رودخانه، زیبایی صخره‌ها و دید وسیع آنجا و صدای امواج و حیات وحش آنجا را به‌عنوان موضوع زیبایی‌شناسانه تشریح کردند. همچنین مصاحبه‌شوندگان از چندین توصیف مشترک استفاده می‌کردند تا شور و شغف بصری خود از مکان‌هایی که در موردشان بحث می‌کردند را نشان دهند. نظیر، «شگفت‌انگیز»، «افسانه‌ای» و «دیدنی و جذاب».
تسهیل فعالیت‌های تفریحی	مصاحبه‌شوندگان نیز بحث کردند که چگونه ویژگی‌های کالبدی زمینه مورد نظرشان، انواع فعالیت‌های تفریحی را که آن‌ها در آن مشارکت دارند، تسهیل می‌کند. چندین نفر درباره گستردگی و تنوع ماهی برای ماهیگیری و به‌طور مشابهی غواصی و چندین مکان مورد نظر که ویژگی‌های کالبدی آن را برای غواصی مطلوب می‌کرد، صحبت کردند.
لذت و آرامش به همراه رهایی از زندگی شهری	برای بسیاری از مصاحبه‌شوندگان، تنهایی ضرورتی بود تا آن‌ها احساس کنند که تفریح در دهکده به آن‌ها اجازه می‌دهد تا روزمرگی را رها کنند. علاوه بر فرار کردن از واژگانی نظیر «آزادی»، «جدایی»، «مجبور نبودن به جواب دادن به تلفن»، «رفتن به فضایی دیگر»، «تفرج» و «آرامش» نیز استفاده می‌کردند.
معاشرت با فامیل	شرکت کنندگان توصیف کردند که اغلب خاطرات و تجارب لذت‌بخش با فامیل بود که از داستان‌های خانوادگی آن‌ها برمی‌آمد و در عین حال دانشی بود که به نسل‌های جوان‌تر منتقل می‌شد. مصاحبه‌شوندگان علاوه بر فامیل‌هایشان، پیرامون آنکه چگونه آن‌ها با دوستانشان در مکان‌هایی خاص تعامل داشتند، صحبت کردند. آن‌ها درباره لذت به اشتراک گذاشتن مکان با دیگران یا درباره چگونگی تعامل با دیگر تجارب‌شان صحبت کردند.
ارتباط با محیط طبیعی	تقریباً همه مصاحبه‌شوندگان حس ارتباط با محیط طبیعی را در حین تفریح در دهکده، تشریح کردند. تشریحات آن‌ها پیرامون آن بود که چگونه این مسئله معنای خود را به‌صورت متفاوتی بیان می‌کند. بسیاری از آن‌ها بیان کردند که بودن در آن مکان، به آن‌ها حس شناوری در دنیای طبیعی را می‌دهد.

(منبع: نویسنده، ۱۴۰۰)

مرحله دوم: نتیجه تحلیل عاملی تأییدی از ۳۶ موضوع معنایی مکان (که به ۸ موضوع معنایی مکان مدل‌سازی شد) و از مصاحبه‌شوندگان استخراج شد. جدول ۴ نتیجه تحلیل عاملی تأییدی مقیاس حس تعلق به مکان را در ۴ بُعد نشان می‌دهد.

جدول ۴. مقیاس حس تعلق به مکان (متوسط بخش‌های مختلف، وزن عاملی و اعتبارسنجی)

آلفای کرونباخ	متوسط عاملی (SD)	خطای Std	بارگذاری عاملی	متوسط	ابعاد عاملی
0.7	3.58 (.97)				دلبستگی به مکان
		.06	.70	3.72	مکان موردعلاقه من در دهکده بهترین مکان برای فعالیت‌های تفریحی است که برایم لذت‌بخش است.
		.06	.77	3.44	من نمی‌توانم جایی بهتر از اینجا را تصور کنم برای آنچه که دوست دارم انجام دهم.
		0.001	0.52	2.25	[من حس می‌کنم بسیاری از نواحی دیگری که می‌توانم بازدید کنم، جایگزینی برای مکان‌های موردعلاقه من در اینجا هستند.] ^a
		0.005	0.48	2.35	[در مقایسه با مکان‌های موردعلاقه من، مکان‌های کمتری وجود دارد که دارای ویژگی‌های رضایت‌بخشی هستند] ^a
.94	3.11 (1.04)				هویت مکان
		.05	.91	3.07	من احساس می‌کنم که مکان موردعلاقه من، بخشی از من است.
		.05	.94	3.22	من با مکان موردعلاقه‌ام تعریف می‌شوم.
		0.05	0.90	2.99	من احساس می‌کنم که هویت من در مکان موردعلاقه‌ام در اینجا منعکس می‌شود.
		.05	.85	3.13	بازدید از مکان موردعلاقه‌ام چیزهای زیادی درباره من می‌گوید که من چه کسی هستم.
0.85	3.73 (0.89)				تعلق عاطفی
		.06	.83	3.29	من تعلق عاطفی شدیدی با مکان موردنظرم دارم.
		.05	.73	4.04	من از مکان‌های موردنظرم در دهکده لذت می‌برم.
		.05	.77	3.86	مکان موردنظر من برایم بسیار ارزشمند است.
		0.005	0.54	2.7	[من حس تعلق قوی به مکان موردنظرم در دهکده دارم.] ^a
0.84	3.79 (0.89)				پیوند اجتماعی
		.05	.75	4.03	زمانی که در اینجا سپری می‌کنیم، به من اجازه می‌دهد که با دوستان و فامیل ارتباط داشته باشم.
		.06	.72	3.61	من خاطرات بی‌شماری از تجارب گذشته با فامیل و دوستانم در مکان‌های موردعلاقه‌ام دارم.
		0.06	0.73	3.72	بازدید از مکان موردعلاقه‌ام در دهکده به من این اجازه را می‌دهد تا زمان زیادی را با فامیل و دوستان داشته باشم.
		0.008	0.57	2.2	[من با مردم در مکان موردعلاقه‌ام ارتباط برقرار کرده‌ام.] ^a

(منبع: نویسنده، ۱۴۰۰)

متوسط‌ها بر اساس مقیاس ۵ نقطه‌ای قرار دارد: ۱ کمی مهم و ۵ بسیار مهم است. در این مدل:

$$\chi^2 = 138.02, df = 56; RMSEA = .08; NFI = .98; NNFI = .98; CFI = .99$$

a: در این جدول بخش‌هایی هستند که به دلیل وزن بسیار کم عاملی حذف شده‌اند.

شاخص برازش برای مدل معنا و حس تعلق به مکان در همهٔ دامنه‌ها قابل قبول است. همهٔ ابعاد حس تعلق به مکان و اغلب موضوعات معنای مکان (عامل‌ها) دارای همسانی درونی بالایی هستند ($0.7 \leq \alpha$). اگرچه ۴ موضوع ارزش‌های کمتری دارند (۰.۵۸-۰.۶۷ α). براساس مدل پیشنهادی توسط کورتینا^۱ که مشخص می‌کند فاکتورهای به‌دست‌آمده با آلفای بالاتر از ۰/۶ زمانی کار می‌کند که مقیاس‌ها یا عوامل جدید با اعداد کمتری از آیت‌ها باشد، تصمیم بر آن شد که همهٔ موضوعات حفظ شوند.

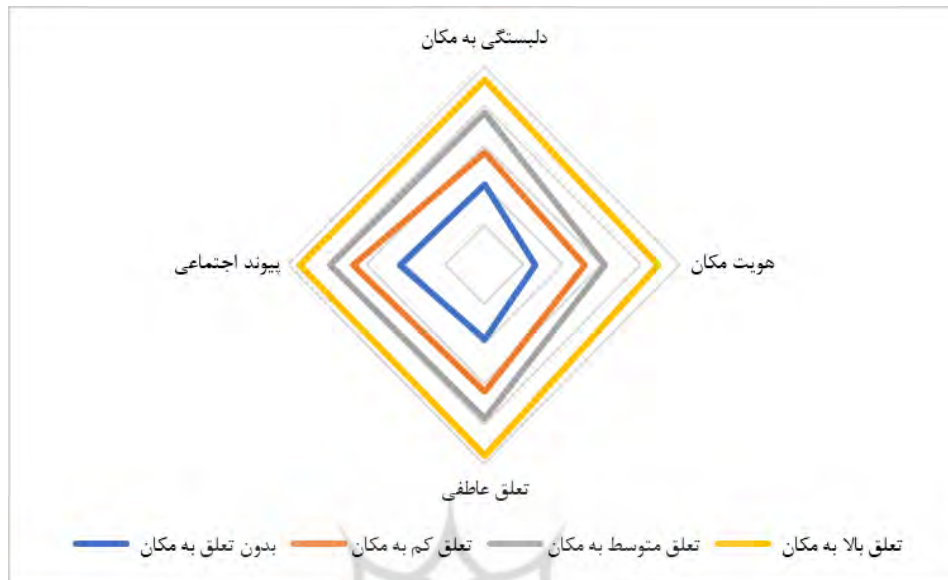
تشریحات معنایی و حس تعلق به مکان در جدول ۴ نشان می‌دهد که پاسخ‌دهندگان هم به اهمیت هر یک از معنای مکان و نیز سطح تعلقشان در سطحی متوسط پاسخگو بوده‌اند و رابطهٔ متناظری میان شدت معنا و سطح تعلق به مکان وجود دارد (شکل ۳). پاسخ‌دهندگان نشان دادند که زیبایی و منابع طبیعی منحصربه‌فرد بیشترین اهمیت و ارتباط با دنیای طبیعی کمترین توجه را به سطوح تعلق به مکان دارند. پاسخ‌دهندگان بالاترین امتیاز را به بُعد پیوند اجتماعی و کمترین را به هویت مکان دادند (شکل ۴).

شکل ۳. رابطهٔ میان موضوعات معنایی و سطوح مختلف حس تعلق به مکان کاربران

(منبع: نویسنده، ۱۴۰۰)

^۱ Cortina

شکل ۴. اثرگذاری عوامل به وجود آورنده حس تعلق به مکان در میان کاربران

(منبع: نویسنده، ۱۴۰۰)

پس از انجام تحلیل عاملی تأییدی برای مقیاس حس تعلق به مکان، از راه حل عاملی برای پاسخ‌دهندگان خوشه‌ای و برای گروه‌های همگن براساس امتیاز موضوعی‌شان برای هر یک استفاده شد. نتایج این تحلیل همان‌طور که در جدول ۵ ارائه می‌شود، بیان می‌کند که سه گروه سطح تعلق متفاوتی دارند. تعلق این گروه‌ها به صورت خطی کاهش می‌یابد؛ بنابراین آن‌ها با عباراتی نظیر «با تعلق بالا»، «با تعلق متوسط» و «با تعلق کم» شناخته شدند. گروه «بدون حس تعلق به مکان» کمترین متوسط را در میان همه جنبه‌های مختلف دارد که نشان می‌دهد این پاسخ‌دهندگان هیچ پیوندی با زمینه نداشته‌اند. نتایج آزمون تحلیل واریانس که در جدول ۵ و در دو ستون آخر نشان داده می‌شود، تأیید می‌کند که تحلیل خوشه‌ای گروه‌ها با مجموعه‌ای از تعلقات ایجاد می‌شود. پس از تشخیص و معرفی گروه‌های پاسخ‌دهنده، براساس امتیازات، بُعد تعلق به مکان، عضویت خوشه‌ای استفاده شد تا تصمیم گرفته شود که چگونه اهمیت معنای مکان در طول تغییرات در شدت حس تعلق به مکان، می‌تواند متفاوت باشد. جدول ۶ شامل نتایج این تحلیل است. با توجه به آنچه گفته شد، اهمیت هر یک از موضوعات معنایی در گروه «با تعلق بالا به مکان» بزرگ‌تر و به‌طور شاخصی در مقایسه با بقیه گروه‌ها متفاوت‌تر است. گروه «با تعلق متوسط» دارای متوسط کمی پایین‌تر از گروه «با تعلق بالا» است و برخی مشترکات را با گروه «با تعلق کم» و «بدون تعلق» دارد. تنها موضوعی که میان هر ۴ سطح حس تعلق به مکان متفاوت بود، فرار از زندگی شهری است. درحالی‌که منابع طبیعی منحصربه‌فرد و اکتشاف در میان گروه‌ها از لحاظ شدت دل بستگی متفاوت بودند. این موضوعات تنها زمانی به صورت بسیار شاخصی توسط بازدیدکنندگان نشان داده می‌شدند که در دسته «با تعلق بالا» قرار داشتند. برای ارزیابی اینکه آیا دو یا معانی بیشتری در ویژگی زمینه به تصویر کشیده شده که در میزان تفاوت حس تعلق به مکان بتواند تأثیرگذار باشد، رگرسیون منطقی چندوجهی انجام شد که اعضای خوشه‌ای تعلق به مکان، تحت رگرسیون ۸ متغیر معنای مکان قرار بگیرند. در این حالت، دسته‌بندی مرجع «گروه بدون حس تعلق به مکان» است. شاخص آماری

والد^۱ استفاده شد که نشان می‌دهد آیا متغیرهای مستقل برای متفاوت کردن در میان دسته‌بندی‌های متغیرهای وابسته مفید هستند یا خیر. نتایج رگرسیون منطقی (جدول ۷) نشان می‌دهد که رابطه‌ای میان مجموعه‌ای از معنای مکان پاسخ‌دهندگان و عضویت‌شان در هریک از گروه‌ها از لحاظ شدت حس تعلق به مکان وجود دارد ($\chi^2_{df=30}=188.70, P\leq 0.001$; Nagelkerke pseudo $R^2=0.57$).

جدول ۵. نتایج تحلیل خوشه‌ای و مقایسه متوسط حس تعلق به مکان با دسته‌بندی‌ها (n=356)

P	متوسط ابعاد حس تعلق به مکان خوشه‌ای (SD)				ابعاد مختلف
	2.02	2.83	3.83	4.64	
< .01	2.02	2.83	3.83	4.64	دلبستگی به مکان
< .01	1.31	2.57	3.08	4.43	هویت مکان
< .01	1.88	3.20	3.86	4.81	تعلق عاطفی
< .01	2.14	3.34	3.90	4.69	پیوند اجتماعی

(منبع: نویسنده، ۱۴۰۰)

متوسط‌ها براساس مقیاس ۵ نقطه‌ای قرار دارد: ۱ کمی مهم و ۵ بسیار مهم است.

جدول ۶. مقایسه اهمیت معنای مکان در دسته‌بندی‌های حس تعلق به مکان

P	متوسط خوشه‌ای حس تعلق به مکان (SD)				موضوعات معنایی مکان
	بدون تعلق به مکان	تعلق کم به مکان	تعلق متوسط به مکان	تعلق بالا به مکان	
≤ 0.001	3.49	3.84	4.01	4.59	منابع طبیعی منحصر به فرد
≤ 0.001	2.99	3.49	3.93	4.51	محیط دارای دید و منظر طبیعی
≤ 0.001	2.76	3.16	3.50	4.41	اکتشاف
≤ 0.001	3.48	3.61	4.17	4.82	زیبایی
≤ 0.001	2.88	3.16	4.00	4.59	تسهیل فعالیت‌های تفریحی مورد نظر
≤ 0.001	2.02	2.89	3.49	4.02	لذت و آرامش به همراه رهایی از زندگی شهری
≤ 0.001	2.52	3.08	3.66	4.35	معاشرت با فامیل
≤ 0.001	2.63	2.78	3.33	4.49	ارتباط با محیط طبیعی

(منبع: نویسنده، ۱۴۰۰)

متوسط‌ها براساس مقیاس ۵ نقطه‌ای قرار دارد: ۱ کمی مهم و ۵ بسیار مهم است.

جدول ۷. تحلیل رگرسیون منطقی چندجمله‌ای از موضوعات معنای مکان که با سطوح شدت حس تعلق به مکان در ارتباط است.

موضوع معنای مکان												
تعلق بالا به مکان				تعلق متوسط به مکان				تعلق پایین به مکان				
P	wald	B	Exp (B)	P	wald	B	Exp (B)	P	wald	B	Exp (B)	
.99	.01	-.01	1.00	.36	.84	-.59	.55	.68	.26	-.38	.68	منابع طبیعی منحصربه‌فرد
.04	4.07	1.32	3.74	.01	6.96	1.85	6.36	.02	5.89	1.96	7.07	محیط دارای دید و منظر طبیعی
.82	.05	-.12	.89	.34	.91	-.54	.58	.83	.05	.14	1.15	اکتشاف
.01	6.88	- 1.84	.16	.03	4.74	1.59	.21	.43	.61	-.69	.50	زیبایی
.88	.02	-.07	.94	.06	3.49	.86	2.37	.05	3.76	1.07	2.90	تسهیل فعالیت‌های تفریحی موردنظر
.07	3.36	.94	2.55	.01	7.02	1.39	4.00	.10	2.69	.95	2.59	لذت و آرامش به همراه رهایی از زندگی شهری
.53	.40	.35	1.42	.27	1.24	.62	1.86	.10	2.70	1.03	2.79	معاشرت با فامیل
.42	.66	-.33	.72	.47	.51	-.30	.74	.17	1.86	.65	1.92	ارتباط با محیط طبیعی

$$\chi^2_{df=30}=188.70, p \leq .001; Nagelkerke pseudo R^2 = .57$$

اعدادی که پررنگ شده‌اند، نشان‌دهنده $P \leq 0.05$ است.

(منبع: نویسنده، ۱۴۰۰)

بحث

هدف از این پژوهش بررسی چگونگی تعلق گردشگران به مکان‌های تفریحی و درعین‌حال تعیین بُعد معناداری مکان در شکل‌گیری این تعلق است. نتایجی که تحلیل واریانس میان معنای مکان و شدت تعلق پاسخ‌دهندگان به دهکده ارائه کرد، نشان داد که هر ۸ معنا که گردشگران تفریحی به نمونه موردی نسبت دادند، زمینه‌ای را برای تعلقشان به مکان فراهم می‌کرد (مخصوصاً برای افراد با سطح تعلق بالا یا متوسط). (Milligan, 1998: 28) در تحقیقات خود نشان می‌دهد که مکانی که در آن معنایی به‌واسطه تعاملات تکرار شود، حس تعلق به مکان در میان کاربران ایجاد می‌شود. در این مقاله نیز سطح معنایی با سطح تعلق به مکان کاربران مطابق و متناظر است و ادعای میلیگان را ثابت می‌کند. در این پژوهش، معنای محیط دارای دید و منظر طبیعی، در تشخیص سه گروه با سطح متفاوت تعلق نسبت به گروه بدون تعلق بسیار شاخص بود، در تحقیق (Daneshpour & saffar sabzevar, 2018) (125) نیز جذابیت و تنوع، ویژگی‌های کالبدی و دید و منظر به ترتیب بیشترین همبستگی را با حس تعلق به مکان دارند. در نتیجه، برای مناطق تفریحی، این معنا برای پاسخ‌دهندگان دارای حس تعلق به مکان و بدون توجه به سطح تعلقشان وجود دارد. آنچه در بُعد معنایی این مقاله دیده می‌شود، دست‌یافته‌هایی براساس تحقیق (Stedman, 2003: 822) است، که به اهمیت معنا در ارتباط با تعامل اجتماعی و فرار از زندگی شهری اشاره دارد، هرچند استدمن به رهایی از زندگی روزمره اشاره دارد و نه زندگی شهری که می‌توان دلیل این انتخاب میان کاربران را در برخورداری بیشتر از طبیعت در شهرهای استرالیا نسبت به اقلیم اکثراً گرم و خشک ایران دانست. علاوه‌برآن،

استدمن نتیجه می‌گیرد که معانی مکان واسطه‌ای میان ویژگی‌های کالبدی زمینه و شدت تعلق به آن زمینه است. مشاهدات در این مقاله ادعای استدمن را تأیید می‌کند که ویژگی‌های کالبدی چشم‌انداز، در قالب معنایی منابع طبیعی منحصربه‌فرد بالاترین امتیاز معنایی را در میان کاربران با سطوح مختلف حس تعلق به مکان دارد. طبق یافته‌های این مقاله، معنای زیبایی‌شناسی در میان پاسخ‌دهندگان که حس تعلق به مکان ندارند، بیشتر است. این نتیجه به نظر متضاد است؛ علاوه بر آن، سابقه موضوع، (Wynveen et al., 2012: 287) نشان داد که زیبایی معنایی است که بسیاری از مردم به یک زمینه نسبت می‌دهند، حتی اگر آن‌ها سطح پایینی از تعلق به آن مکان را داشته باشند. نتایجی که در این مقاله آمده است نیز این‌چنین بیان می‌کنند که معنای زیبایی در گروه‌های «بدون تعلق» به مکان، نسبت به دیگر معانی بااهمیت‌تر هستند. همان‌طور که پیش‌تر بحث شد، شوآن و آلتمن (Altman & Low, 1992; Tuan, 1977) نیز اشاره می‌کنند که در مکان‌هایی که تعاملات اجتماعی به‌وجود می‌آید، برخی از معانی مکان به‌واسطه تجربه مشترک و معاشرت میان افراد به‌صورت نماد و سمبل ردوبدل می‌شود. در این تحقیق نیز برخی افراد، به مکان‌هایی در دهکده علاقه‌مندند و آنجا را دارای هویت می‌دانند در صورتی که حس تعلق به مکان کمتری داشتند و این خود نشان می‌دهد که معانی مربوط به هویت مکان در سطوح متفاوتی از حس تعلق به مکان بروز می‌یابد؛ زیرا این مکان‌ها به‌صورت نمادهایی بین کاربران به‌دلیل تعاملات اجتماعی شناخته می‌شوند.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

از نتایج مقاله و در پاسخ به پرسش اصلی مقاله، باید به این نکته اشاره کرد که رابطه محسوس و متناظری بین شدت معنا و حس تعلق به مکان وجود دارد. همچنین سطوح معنایی که امتیاز بالایی را در میان کاربران داشتند، از سطح تعلق بالاتری به مکان بهره‌مند بودند و به عبارت دیگر در تأیید فرضیه اول مقاله می‌توان گفت با افزایش شدت و سطح معنایی مکان، شدت تعلق به آن مکان افزایش می‌یابد و مکان به ساختگاهی برای تعلقات انسانی تبدیل می‌شود. همچنین فرضیه دوم مقاله را که بیان می‌کند؛ معنای مکان واسطه‌ای میان ویژگی‌های کالبدی و سطح حس تعلق به مکان است، را تأیید می‌کند. در این نمونه، یکی از عواملی که سطح معنایی بالایی را در میان کاربران دارد، زیبایی است که البته هم در میان کاربران با سطح تعلق بالا، متوسط و بدون حس تعلق به مکان تقریباً به یک میزان است که به این علت است که کاربران حتی مکان‌هایی که به آن تعلق ندارند را زیبا می‌پندارند. بعد از زیبایی، چشم‌اندازها و منابع طبیعی منحصربه‌فرد از بیشترین امتیاز میان کاربران با سطوح مختلف حس تعلق به مکان بهره‌مند هستند. در میان عوامل معنایی، ارتباط با محیط طبیعی کمترین سطح معنایی را در میان کاربران دارد؛ البته لذت و آرامش و رهایی از زندگی شهری در میان کاربران با سطح تعلق بالا و پایین حتی از سطح معنایی ارتباط با محیط طبیعی نیز در این گروه‌ها پایین‌تر است که این عامل به‌دلیل آن است که افرادی که به مکان‌هایی در دهکده تعلق بالایی داشتند، اکثراً به معانی فراتر از آرامش و لذت رسیده بودند و بیشتر زمان خود را در دهکده به انجام فعالیت‌های تفریحی به کمک تسهیلات در نظر گرفته شده، می‌پرداختند. در میان ابعاد چهارگانه حس تعلق به مکان، پیوند اجتماعی تأثیرگذارترین عامل، و هویت مکان کم‌اثرترین عامل برای ایجاد حس تعلق به مکان در میان گردشگران تفریحی بود. نتایج این مقاله، زمینه انجام تحقیقاتی را شکل می‌دهد، مخصوصاً برای گردشگران با تعلق زیاد که به‌طور خاص انجام انواع فعالیت‌های تفریحی لذت‌بخش در محیط‌های طبیعی برای آن‌ها، اهمیت دارد، نسبت به آن‌هایی که به نمونه موردی تعلق ندارند. در نتیجه امکان‌پذیر است که با تسهیل زمینه‌ها برای انجام

فعالیت‌های تفریحی موردنظر، تعامل افراد با زمینه بالاتر رود؛ زیرا افزایش مشارکت با محیط دهکده حس تعلق به مکان را افزایش می‌دهد؛ علاوه بر آن، می‌توان چشم‌اندازهای طبیعی و حفظ مناظر طبیعی را ارتقا داد یا چندین نوع فعالیت تفریحی برای گردشگران در نظر گرفت که کمتر در محیط‌های مصنوعی امکان‌پذیر است (نظیر کایت‌سواری، قایقرانی و...); بنابراین افرادی که از این فعالیت‌ها لذت می‌برند، سطح مشارکت در قرارگاه‌های رفتاری را افزایش می‌دهند که متعاقباً تعلق آن‌ها به مکان و زمینه افزایش می‌یابد.

منابع

مجموعه گزارشات گردشگری دهکده فرهنگی-تفریحی زاینده‌رود، (۱۳۹۵). وابسته به شرکت زاینده‌رود.

Alalhesabi, M., Rezazadeh, R., & Charbgoon, N. (2017). Presenting a Conceptual Model for Place Meaning and Continuity Indexes (Interpretative Phenomenological Analysis of Lived Experiences). *Bagh-e Nazar*, 52(14), 30-19.

<https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1304122>.

Ananahad, M., Golamalizade, H., & Asadi Malek Jahan, F. (2019). Measure the sense of belonging to the place and protect the identity of residential units in the urban area. Case study: Old Quarter of Saghryazan Rasht. *Journal of Urban Ecology Researches*, 10(19), 88-73.

<https://doi.org/10.30473/grup.2019.5645>

Behzadpour, M. (2018). Investigating the Sense of Belonging in Residential Complexes and the Role of Nature on it (A Case Studies: Residential Complexes of Ekbatan, Pardisan, Zeytun and Mehregan), *Journal of Research and Urban Planning*, 9(34), 183-200.

http://jupm.miau.ac.ir/article_3137_69336b491fc16b9d835d87075ea722ce.pdf

Birnbaum, L., Wilhelm, C., Chilla, T., & Kröner, S. (2021). Place attachment and digitalisation in rural regions, *Journal of Rural Studies*, 2(87), 189-198.

<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2021.09.015>

Choi, B., Park, J.-a., & Lee, H.-J. (2016). The Development of a Measurement Method for Place Attachment and its Verification with a Housing Satisfaction Measure: A Survey of University Students About Their Homes, *Journal of Asian Architecture and Building Engineering*, 15(2), 193-200.

<https://doi.org/10.3130/jaabe.15.193>

Daneshpour, A., & saffar sabzevar, f. (2018). An analysis of the physical factors influencing the place attachment in the old center of Sabzevar, *Journal of Urban Research and Planning*, 9(33), 125-136.

http://jupm.miau.ac.ir/article_2897_363b8f455af68550cc9c2cbdbddab87f.pdf

Daneshpour, S. A., Sepehri Moqaddam, M., & Charkhchian, M. (2009). Explanation to "Place Attachment" And investigation of its effective factors, *Honar-Ha-Ye-Ziba: Memory Va Shahrzazi*, 1(38), 37-48.

https://jfaup.ut.ac.ir/article_22248_a183b607f0a97f933e50b7b7ed43b25b.pdf

Farnum, J., Hall, T., & Kruger, L. E., (2005). Sense of place in natural resource recreation and tourism: An evaluation and assessment of research findings: Recreation & tourism initiative. U.S. Dept. of Agriculture Forest Service Pacific Northwest Research Station.

http://www.fs.fed.us/pnw/pubs/pnw_gtr660.pdf

Gunderson, K., Watson, A. (2007). Understanding place meanings on the Bitterroot national forest, Montana, *Society and Natural Resources* 20(8), 705-721.

<https://www.fs.usda.gov/treearch/pubs/61165>

- Gustafson, P. (2001). Roots and Routes: Exploring the Relationship between Place Attachment and Mobility, *Environment and Behavior*, 33(5), 667-686.
<https://doi.org/10.1177/00139160121973188>
- Hammitt, W. E., Backlund, E. A., & Bixler, R. D. (2006). Place bonding for recreating places: Conceptual and empirical development, *Leisure Studies*, 25, 17-41.
https://www.researchgate.net/publication/237957956_Place_Bonding_for_Recreation_Places_Conceptual_and_Empirical_Development
- Hutson, G. (2011). Remembering the Roots of Place Meanings for Place-Based Outdoor Education. *Pathways, The Ontario Journal of Outdoor Education*, 23, 19-25.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ966890.pdf>
- Iverson Nassauer, J. (1995). Culture and changing landscape structure, *Landscape ecology*, 10(4), 229-237.
<https://doi.org/10.1007/BF00129257>
- Karami, I., Basiri, M., & Zeynali Azim, A. (2021). Analysis of place attachment and related variables in third urban locations (Case study: Elgoli Park of Tabriz), *Geographical Urban Planning Research (GUPR)*, 9(3), 735-759.
<https://doi.org/10.22059/jurbangeo.2021.318070.1450>
- Kastenholz, E., Marques, C. P., & Carneiro, M. J. (2020). Place attachment through sensory-rich, emotion-generating place experiences in rural tourism, *Journal of Destination Marketing & Management*, 3(17), 100455.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jdmm.2020.100455>
- Keniger, L. E., Gaston, K. J., Irvine, K. N., & Fuller, R. A. (2013). What are the benefits of interacting with nature?, *International journal of environmental research and public health*, 10(3), 913-935.
<https://doi.org/10.3390/ijerph10030913>
- Kharabati, S., & Yazdanfar, S. A. (2016). Factors influencing the place attachment in student dormitories (Case study: Semnan University dormitory), *Journal of Iranian Architecture & Urbanism (JIAU)*, 7(2), 139-148.
<https://doi.org/10.30475/isau.2017.62036>
- Kyle, G., Mowen, A., & Tarrant, M. (2004). Linking Place Preferences With Place Meaning: An Examination of the Relationship Between Place Motivation and Place Attachment, *Journal of Environmental Psychology*, 5(24), 439-454.
<https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2004.11.001>
- Kyle, G. T., Chick, G. (2007). The social construction of a sense of place, *Leisure Sciences* 29(3), 209-225.
<https://doi.org/10.1080/01490400701257922>
- Kyle, G. T., Mowen, A. J., & Tarrant, M. (2004). Linking place preferences with place meaning: An examination of the relationship between place motivation and place attachment, *Journal of Environmental Psychology*, 24(4), 439-454.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2004.11.001>
- Liu, Q., Wu, Y., Xiao, Y., Fu, W., Zhuo, Z., van den Bosch, C. C. K., Huang, Q., & Lan, S. (2020). More meaningful, more restorative? Linking local landscape characteristics and place attachment to restorative perceptions of urban park visitors, *Landscape and Urban Planning*, 5(197), 103763.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2020.103763>
- Low, S.M., Altman, I. (1992). Place Attachment. In: Altman, I., Low, S.M. (eds) *Place Attachment. Human Behavior and Environment*. Springer. vol 12., Boston, MA.
https://doi.org/10.1007/978-1-4684-8753-4_1

- Mahmoudi, S., Yasouri, M., & Emami, S. F. (2018). A Spatial- Location Analysis of the Factors Affecting Place Attachment (Case Study: Kurdish Villages, Rahmatabad and Blokat Districts, Rudbar County), *Journal of Rural Research and Planning*, 26(7), 61-82.
<https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1396283>
- Manzo, L. (2003). Beyond House and Haven: Toward a Revisioning of Emotional Relationships with Places, *Journal of Environmental Psychology*, 4(23), 47-61.
[https://doi.org/10.1016/S0272-4944\(02\)00074-9](https://doi.org/10.1016/S0272-4944(02)00074-9).
- Manzo, L. C. (2005). For better or worse: Exploring multiple dimensions of place meaning, *Journal of Environmental Psychology*, 25(1), 67-86.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2005.01.002>
- Masoomi, M., & mirkhatib, a. (2017). The Impact Of Open Spaces Designing To Create place Attachment In Residential Complexes (Case study: sheshsad dastgah residential complexes in mashhad city) [Descriptive & Survey], *Geographical Researches*, 32(3), 52-73.
<https://doi.org/10.29252/geores.32.3.52>
- Milligan, M. J. (۱۹۹۸). Interactional past and potential: The social construction of place attachment, *Symbolic Interactionism*, 5(21), 1-33.
<https://doi.org/10.1525/si.1998.21.1.1>
- Nasar, J. L. (2000). The evaluative image of places. In *Person-environment psychology: New directions and perspectives*, 2nd ed. (pp. 117-168). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
<https://doi.org/10.1080/01944369008975742>
- Peng, J., Strijker, D., & Wu, Q. (2020). Place Identity: How Far Have We Come in Exploring Its Meanings? *Frontiers in psychology*, 11, 1-19.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00294>
- Proshansky, H. (1978). The self and the city, *Environment and Behavior*, 10(5), 147-169.
<https://doi.org/10.1177%2F0013916578102002>
- Rahimi, R., Ansari, M., Bemanian, M. R., & Mahdavejad, M. (2020). Evaluation of the Effect of Physical Components on Place Attachment in Communal Spaces of Selected Residential Complexes in Tehran, *Baghe Nazar*, 83(17), 17-34.
<https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1607322>
- Rajala, K., Sorice, M. G., & Thomas, V. A. (2020). The meaning(s) of place: Identifying the structure of sense of place across a social-ecological landscape, *People and Nature*, 2(3), 718-733.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1002/pan3.10112>
- Raymond, C. M., Kyttä, M., & Stedman, R. (2017). Sense of Place, Fast and Slow: The Potential Contributions of Affordance Theory to Sense of Place [Conceptual Analysis], *Frontiers in psychology*, 8.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.01674>
- Sattarzadeh, D. (2018). The Effect of Designing Urban Public Spaces on Place Attachment (Case study: Tabriz, Iran), *Space Ontology International Journal*, 7(4), 53-64.
http://soij.qiau.ac.ir/article_545287_cce6058af813ca53c677135405544869.pdf
- Scannell, L., & Gifford, R. (2010). Defining place attachment: A tripartite organizing framework *Journal of Environmental Psychology*, 30(1), 1-10.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2009.09.006>

- Scott, M. M. (2005). A Powerful Theory and a Paradox: Ecological Psychologists After Barker, *Environment and Behavior*, 37(3), 295-329.
<https://doi.org/10.1177/0013916504270696>
- Shiva, Y., & Farah Habib (2019). Developing P.P.P Model of Place Attachment for Evaluating Residential Environment (Cases Study :Open Space of Iranzamin and Ekbatan Apartment Buildings), *International Journal of Architecture and Urban Development*, 9, 17-24 ..
https://ijaud.srbiau.ac.ir/article_14009.html
- Stedman, R. C. (2002). Toward a social psychology of place - predicting behavior from place-based cognitions, attitude, and identity, *Environment and Behavior*, 34(5), 561-581.
<https://doi.org/10.1177%2F0013916502034005001>
- Stedman, R. C. (2003). Sense of place and forest science: Toward a program of quantitative research, *Forest Science*, 8(49), 822-829.
https://tot.unm.edu/assets/docs/stedman2003_sop_forsci.pdf
- Stokols, D., & Shumaker, S.A. (1981). People in places: A transactional view of settings. In Harvey, J.H. (Ed.). *Cognition social behaviour and the environment*. Lawrence Erlbaum Assoc. Hillsdale, NJ.
https://books.google.nl/books?hl=en&lr=&id=kAEqlbTaFDkC&oi=fnd&pg=PA91&ots=1C2zmzIQ27&sig=QeUPTI6bV3Wpos4ZQT_-qzEWxyc&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- Stokowski, P. A. (2002). Languages of place and discourses of power: Constructing new sense of place, *Journal of Leisure Research*, 5(34), 368-382.
<https://doi.org/10.1080/00222216.2002.11949977>
- Tribot, A.-S., Deter, J., & Mouquet, N. (2018). Integrating the aesthetic value of landscapes and biological diversity. *Proceedings of the Royal Society B: Biological Sciences* ,
- Tuan, Y.-f., (1997). *Space and place : the perspective of experience*. University of Minnesota Press.
<https://search.library.wisc.edu/catalog/999493802702121>
- Tuan, Y.-f., (2005). *Space and place: The perspective of experience / Yi-Fu Tuan*. University of Minnesota Press .
https://www.google.com/books/edition/Space_and_Place/MolJngEACAAJ?hl=en
- Twigger-Ross, C. L., & Uzzell, D. L. (1996). PLACE AND IDENTITY PROCESSES, *Journal of Environmental Psychology*, 16(3), 205-220.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1006/jevp.1996.0017>
- Vada, S., Prentice, C., & Hsiao, A. (2019). The influence of tourism experience and well-being on place attachment, *Journal of Retailing and Consumer Services*, 6(47), 330-322.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jretconser.2018.12.007>
- Verbrugge, L., & van den Born, R. (2018). The role of place attachment in public perceptions of a re-landscaping intervention in the river Waal (The Netherlands), *Landscape and Urban Planning*, 177(3), 250-241.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2018.05.011>
- Williams, D. R., Patterson, M. E., Roggenbuck, J. W., Watson, A. E. (1992). Beyond the commodity metaphor: Examining emotional and symbolic attachment to place, *Leisure Sciences*, 14(1), 29-46.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1080/01490409209513155>
- Wynveen, C. J., Kyle, G. T., & Sutton, S. G. (2012). Natural area visitors' place meaning and place attachment ascribed to a marine setting, *Journal of Environmental Psychology*, 32(4), 296-287.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2012.05.001>

Wynveen, C. J., Kyle, G. T., Sutton, S. G. (2010). Place meanings ascribe to marine settings: The case of the Great Barrier Reef Marine Park, *Leisure Sciences*, 32(5), 270-287.

<https://doi.org/10.1080/01490401003712705>

Xu, Y., Wu, D., & Chen, N. (2022). Here I belong!: Understanding immigrant descendants' place attachment and its impact on their community citizenship behaviors in China, *Journal of Environmental Psychology*, 79(6), 101743.

<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2021.101743>

